

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Populationstrender för häckande kustfåglar längs Västra Götalands havskust 2002–2021

Titel: Populationstrender för häckande kustfåglar längs Västra Götalands havskust 2002–2021

Rapport: 2023:47

ISSN: 1403-168X

Rapportansvarig: Maria Kilnäs

Författare: Matti Åhlund

Foton: Jan Uddén och Matti Åhlund

Omslagsfoto: Kustlabb

Utgivare: Länsstyrelsen Västra Götaland, Enheten för naturskydd/Naturavdelningen

Mer information hittar du på: www.lansstyrelsen.se/vastraquotaland

Förord

I denna rapport redovisas populationsutvecklingen av kustfåglar som häckar på öar utmed Västra Götalands havskust under tidsperioden 2002–2021, baserat på data från regional och nationell kustfågelövervakning samt uppgifter i Artportalen. Rapporten innehåller även en uppskattning av populationsstorleken hos de aktuella arterna. Underlaget utgör ett viktigt kunskapstillskott i den pågående översynen av fågelskyddsområden.

Resultaten bekräftar att det har skett stora förändringar bland kustfåglarna i Västra Götaland under senare år. Ejder och flera måsfåglar har minskat betydligt, medan gäss och skarvar i stället ökat markant. Detta är en förändring som även återspeglas nationellt.

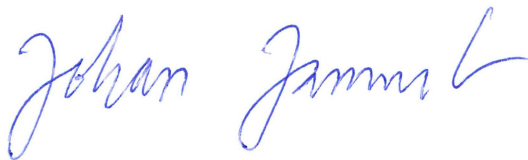
Av de drygt 30 arter som ingått i sammanställningen, uppvisar närmare hälften en negativ trend under de senaste tjugo åren, och många bestånd har mer än halverats. Bland förlorarna återfinns, utöver ejder och måsfåglar, även strandskata, rödbena, tordmule och kustlabb. De arter som i stället uppvisar en tydlig positiv trend är grågås, kanadagås, vitkindad gås, storskarv, toppskarv samt storskrake.

Länsstyrelserna har i uppdrag att bilda ett representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av skyddade marina områden för att bidra till att uppnå en rad nationella och internationella miljömål. Detta underlag bidrar med värdefull information om vilka arter som kan behöva utökat skydd och noggrannare övervakning, och blir en viktig pusselbit i Länsstyrelsens pågående arbete med att utvärdera befintliga fågelskyddsområden.

Matti Åhlund, som har genomfört sammanställningen, tackas för ett väl genomfört arbete och ett gott resultat.

Undersökningen har bekostats genom anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö.

Rapporten utgör inte något ställningstagande från Länsstyrelsens sida. Författaren ansvarar själv för innehållet.

Johan Jannert

Länsstyrelsen Västra Götaland, Naturavdelningen

Innehåll

Inledning	5
Material och metoder.....	6
Populationstrender	6
Populationsstorlekar.....	7
Övrigt	10
Resultat.....	11
Slutord	14
Referenser	16
Artpresentationer	
Knölsvan	17
Grågås	18
Kanadagås	19
Vitkindad gås.....	20
Gravand.....	21
Gräsand	22
Ejder	23
Småskrake	25
Storskrake	26
Storskarv	27
Toppskarv.....	28
Gråhäger	29
Strandskata	30
Större strandpipare.....	32
Tofsvipa.....	33
Rödbena	34
Kustlabb	35
Skrattmåå	36
Fiskmåå.....	38
Silltrut.....	40
Gråtrut	42
Havstrut.....	44
Fisktärna.....	46
Silvertärna	47
Kentsk tärna	48
Tobisgrissla.....	49
Korp.....	50
Kråka	51
Skärpiplärka	52

Inledning

Det har skett stora och tydligt märkbara förändringar bland kustfåglarna under senare år. Ejdern och flera måsfåglar har gått tillbaka påtagligt, medan gäss och skarvar i stället har ökat markant. Ett flertal kustfåglar har också hamnat på den svenska rödlistan vid de senaste revideringarna (SLU Artdatabanken 2020). I denna rapport redovisas populationsutvecklingen för kustfåglar som häckar på öarna längs Västra Götalands havskust. Dessutom görs en uppskattning av populationsstorleken hos de aktuella arterna och en utvärdering av hur väl de olika arterna kan övervakas med nuvarande inventeringsupplägg.

Toppskarven (övre bilden) har ökat exponentiellt de senaste tio åren, medan ejderpopulationen mer än halverats de senaste årtiondena.

Material och metoder

Populationstrender

Trenderna är framtagna från Länsstyrelsens kustfågelinventeringar 2002–2013 och 2015–2021. Som grund för inventeringarna 2002–2013 användes ett fast kartnät av kvadratiska rutor med sidan 2 km som innehöll minst en ö eller ett skär (Länsstyrelsen 2011). Av dessa rutor inventerades stickprovsmässigt årligen 125–134 rutor under perioden 2002–2005 och 49–60 rutor under åren 2006–2013. Alla dessa år räknades fåglarna årligen i 20–30 fasta rutor, medan övriga rutor inventerades enligt ett rullande schema så att hela kusten täcktes med ett antal års mellanrum. Från detta årliga stickprov skapades genom uppräkningsindex ett index som avspeglade varje arts totala bestånd mätt i antalet individer påträffade under häckningstid (15 maj–15 juni; se Länsstyrelsen 2011).

Sedan 2015 inventeras årligen 24 av ovanstående rutor som en del av den nationella miljöövervakningen av häckande kustfåglar (Haas & Green 2016). Samma rutor inventeras år från år (figur 2). Rutorna är fördelade längs kusten på ett systematiskt slumpat sätt för att täcka alla delar av skärgården och bör därmed ge en god bild av utvecklingen för arter som är väl spridda längs kusten. För arter där en stor del av populationen förekommer i ett fåtal stora kolonier (eller rutor) finns däremot risk att resultaten inte blir representativa för hela kusten. Detta problem tas upp under artredovisningen nedan. På grund av en tillfällig nedskärning av medel till regional övervakning kunde endast 14 rutor inventeras 2019 och det året ingår därför inte i trendskattningarna nedan.

Resultatet från ovanstående två inventeringsomgångar har sammanfogats för att illustrera beståndsutvecklingen för de senaste 20 respektive 10 åren. I Excel har de rimligaste trendlinjerna tagits fram för inventeringarna 2002–2013 respektive 2015–2021 (från trendlinjealternativen linjär, logaritmisk, polynom eller exponentiell). Trendlinjernas prognosvärde för 2014 (röd fyrkant i figur 1) har sedan bundits samman genom att prognosvärdet för 2015–2021 multiplicerats upp till prognosvärdet för 2002–2013. Se exempel för ejder i figur 1.

Sättet att ta fram trenddiagrammen är en enkel snabblösning, men ger en god bild av hur utvecklingen sett ut i stora drag för flertalet arter. I artkommentarerna ges ett mått på precisionen i de årliga mätningarna i de 24 rutorna 2015–2021 genom förhållandet standardfel/medelvärde (RSE) uttryckt i procent. Om $RSE < 30\%$ har precisionen här ansetts vara godtagbar. Notera att RSE är ett mått på variationen i enskilda mätningar och inte direkt anger sannolikheten att finna statistiskt säkerställda trender.

För storskarv och toppskarv finns beståndsuppskattningar baserade på beräkning av samtliga kolonier längs kusten från det att arterna etablerade sig som häckfåglar (1994 respektive 2004). För några sällsynta arterer används också uppgifter från Artportalen.se och annat opublicerat material.

För ett antal arter presenteras dessutom utvecklingen på öarna i tre fjordar mellan Uddevalla och Orust (se figur 2) där populationerna sedan länge följts med bo-, par- eller revirräkning.

Sambandet mellan år och antal har testats icke-parametriskt med Spearmans rangkorrelation (angivna p-värden är tvåsidiga).

I tabell 1 jämförs förändringarna längs Västra Götalands havskust med resultatet från Svensk Fågeltaxerings landsomfattande inventeringsprogram med fasta standardruttor som visas i tabell 1 och 2 hos Wirdheim m fl (2022). Notera att standardrutterna mäter utvecklingen i Sveriges alla landmiljöer och att kust- och skärgårdsmiljö där utgör endast en liten del. En nationell kustfågelövervakning startade 2015 just för att förbättra möjligheterna att bedöma trenderna hos kustfågeln (Haas & Green 2016).

Populationsstorlekar

Uppskattningen av populationsstorlekarna 2021 i tabell 2 är här utgått från en sammanvägning av resultatet i den heltäckande inventeringen som gjordes 1993–1995 och de trender och populationssiffror som kommit fram under kustfågelinventeringarna 2001–2021. Båda inventeringarna utfördes vid ett tillfälle med landstigning på öarna under perioden 15 maj–15 juni, men sättet att redovisa resultaten skiljer sig något åt (se nedan).

Vid inventeringen på 1990-talet registrerades fåglar som visade tecken på att häcka på varje enskild ö genom parräkning eller individräkning (Åhlund 1996, Andersson 1998). I den nuvarande kustfågelinventeringen antecknas alla individer (utom årsungar) på öarna samt vattenytan inom respektive inventeringsruta om 2*2 km² (Länsstyrelsen 2011).

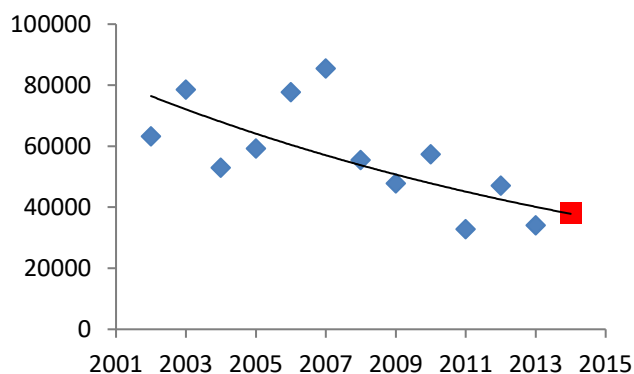
För vadarna, måsfågeln, alkorna och skärpiplärka har totalantalet individer (exklusive individer registrerade på "öppet vatten") dividerat med två använts för att skatta antalet par i tabell 2. Det är i princip samma metod som tillämpades i inventeringarna 1993–1995 och 1966–1968.

För knölsvan, grågås, kanadagås, vitkindad gås och gravand har totalantalet individer dividerats med fem för att grovt skatta av antalet par (Waltho & Coulson 2015, jämför också Naturvårdsverket 2003). Intrycket är att populationen av grågås verkar bli underskattad och populationen av vitkindad gås överskattad, vilket delvis korrigerats i tabell 2.

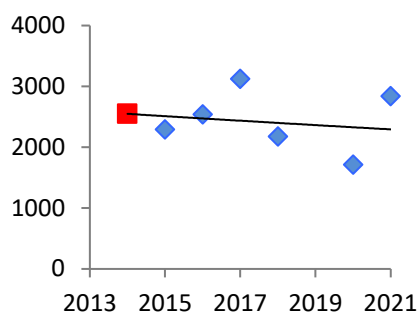
Antalet par för ändarna 2021 har skattats med utgångspunkt från antalet par 1993–1995 och trenden under 2000-talet. Metoden som användes 1993–1995 underskattar antalet par för simänder (här: gräsand). För ejder har hänsyn tagits till könskvoten (omkring 58 % hanar i det bohuslänska beståndet under senare år).

Observera att det är kustfåglar som **häckar på öar** längs Västra Götalands havskust som behandlas i denna rapport. Kustfåglar som häckar på fastlandet eller vid insjöar ingår således inte i skattningarna av trender och populationsstorlekar (öar med broförbindelse räknas också som fastland).

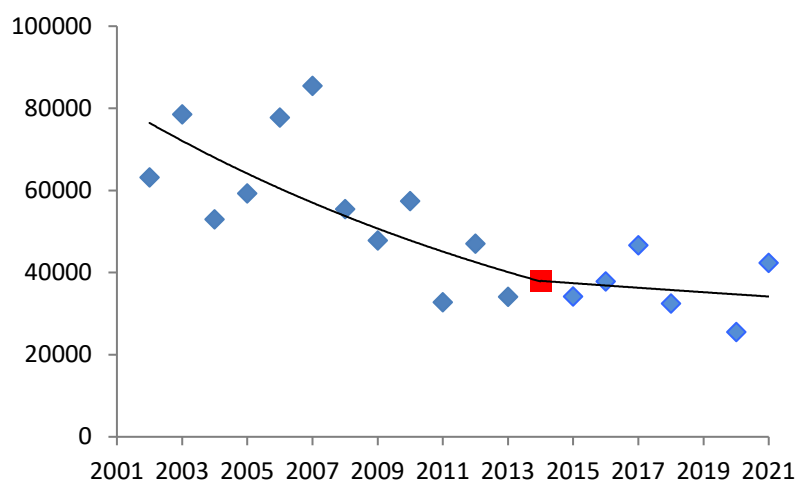
Antal ejdrar (uppräknat till totalantal för hela kusten från 49–135 rutor)

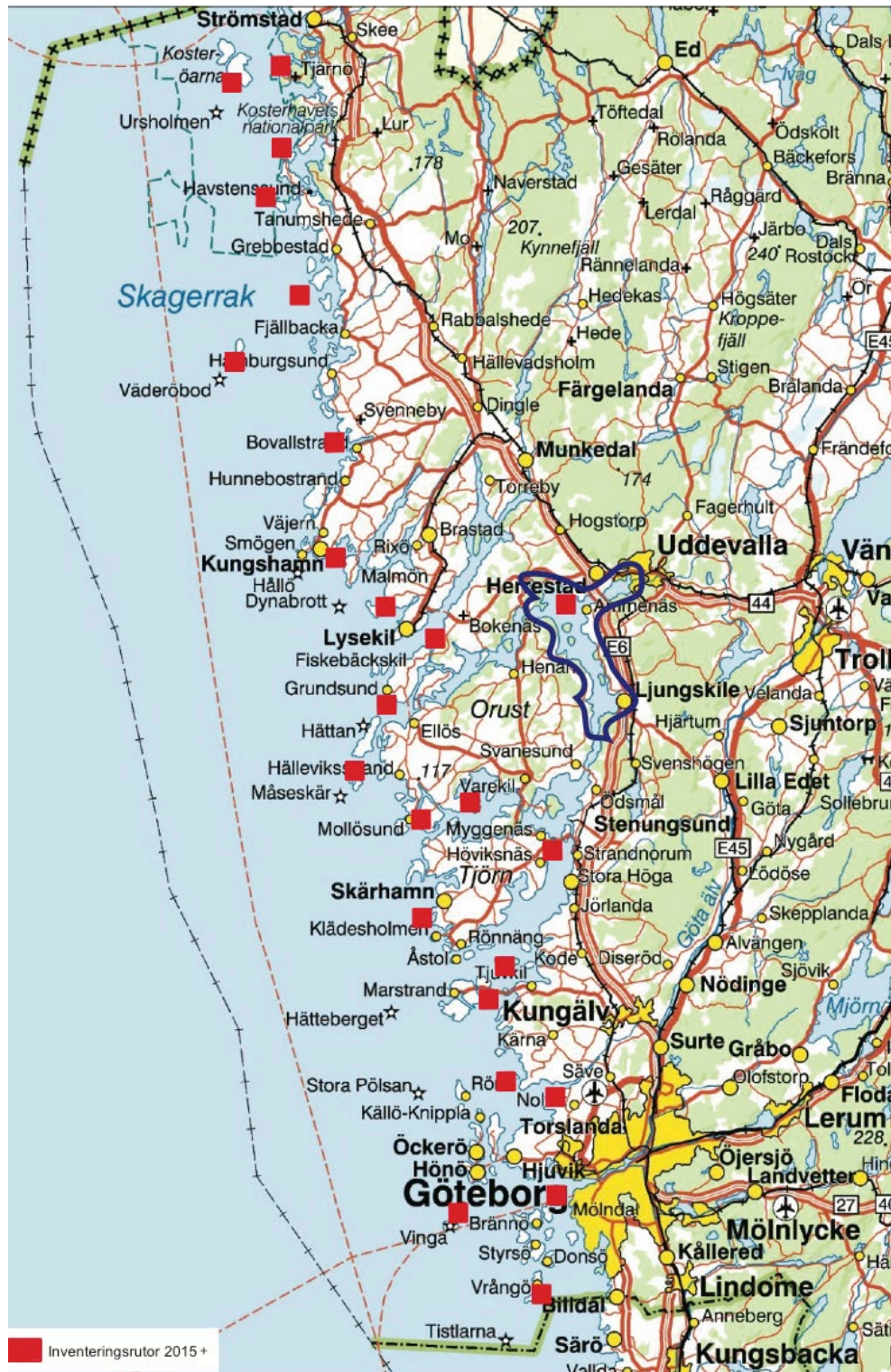
Antal ejdrar (observerat antal i 24 rutor per år)

Antal ejdrar (sammanfogade data)

Figur 1. Inventeringarna 2002–2013 och 2015–2021 har sammanfogats vid trendlinjernas prognosvärde för 2014 (röd fyrkant) efter att värdet för inventeringen 2015–2021 multiplicerats upp till nivån för 2002–2013. Därefter har nya trendlinjer för 2002–2021 och 2012–2021 tagits fram för varje art.

Figur 2. Fördelningen av Västra Götalands 24 fasta inventeringsrutor i den Nationella kustfågelövervakningen som inleddes 2015, samt omfattningen av inventeringsområdet "Uddevallas fjordar" (Byfjorden, Havstensfjorden och Fräknefjorden). Det sistnämnda området är inringat i blått.

Övrigt

Uppgifterna om status i artpresentationerna kommer från SLU Artdatabanken (2020, 2021) för Sverige, Artsdatabanken (2021) för Norge och BirdLife International (2021) för Europa.

Uppgifterna om populationsutveckling i artpresentationerna kommer från SLU Artdatabanken (2021), Wirdheim m fl (2022), Haas & Green (2021) och BirdLife International (2017, 2021). Dessutom redovisas de statistiskt säkerställda förändringar som noterats i den Nationella kustfågelövervakningen 2015–2021 (Green m fl 2022).

Data från fjordarna mellan Uddevalla och Orust ("Uddevallas fjordar") består av publicerat material från inventeringar av Jan Uddén och Matti Åhlund.

Storskarvspopulationen har 2020 och 2021 skattats genom räkning av bon från flygfoton med visst ekonomiskt stöd från SLU och Länsstyrelsen Västra Götaland till Karl Lundström.

Toppskarvens utveckling har följts genom privata inventeringar av Tommy Järås och Matti Åhlund med visst stöd från BirdLife Sverige (Sveriges Ornitologiska Förening).

Opublicerat material och synpunkter från ansvariga i kustfågelinventeringen 2015–2021 (Tommy Järås, Gösta Olofsson, Jan Uddén och Matti Åhlund) ingår också i rapportens bedömningar, liksom rapporter till Artportalen.se.

Tack till Martin Green som läst och lämnat goda synpunkter på ett utkast av rapporten, liksom till Maria Kilnäs och Anna Karlsson som granskat rapporten. Tack också till Kjell Wallin, Jonas Lemel och Fredrik Haas för olika inspel.

Vitkindad gås – populationen har ökat betydligt under 2000-talet.

Resultat

Tabell 1 visar förändringar i antal hos häckande fåglar längs havskusten i Västra Götalands län under 20 respektive 10 år baserat på resultaten från Länsstyrelsens kustfågelinventeringar 2002–2013 och 2015–2021. Trenderna jämförs med resultatet från Svensk Fågeltaxerings landsomfattande inventeringsprogram med fasta standarddruttr som visas i tabell 1 och 2 hos Wirdheim m fl (2022).

Förändringen anges i procent. Röd färg anger en statistiskt säkerställd negativ trend för arten, grön färg en säkerställd positiv trend, grå färg att ingen säker förändring kunnat påvisas. Ju fler * i kolumnen Sign., desto tydligare trend; NS står för ingen statistiskt säkerställd trend. Se mer detaljerade förklaringar i tabell 1.

För de senaste 20 åren visar sex arter av arterna i tabell 1 en tydlig positiv trend: grågås, kanadagås, vitkindad gås, storskarv, storskrake och toppskarv. Femton arter har en tydlig negativ trend de senaste 20 åren och hos många av dem tycks beståndet mer än halverats. För åtta arter syns inga påtagliga förändringar i ett tjugårsperspektiv.

De senaste tio åren verkar emellertid beståndsutvecklingen stabiliserats något för flera arter: fem arter har en tydlig positiv trend och sjutton arter ingen tydlig trend, medan sex arter har en tydlig negativ trend.

Därutöver har snatterand, tordmule, sillgrissla och småtärna häckat längs länets havskust under 2000-talet. Snatterand förekommer med något enstaka öhäckande par längs Västra Götalands havskust, samt med cirka 5 par vardera i Torslandaviken och Tofta kile. Länets enda koloni av tordmule fanns tidigare på Bonden, Lysekil: 12 par 1993 långsamt minskande till 2–3 par 2015 och därefter saknas observationer. Bonden ingår i en av Svensk Fågeltaxerings standarddruttr och följs därför regelbundet. Här häckade också sillgrissla med ett par fram till 2018. Sillgrissla och tordmule häckar dessutom med enstaka par på Soteskär. Småtärna har bara konstaterats häcka vid ett tillfälle längs kusten av Västra Götaland: 1 par i Vägga skärgård 2008.

Enstaka observationer som kan tyda på häckning på öar har också noterats för enkelbeckasin, drillsnäppa, samt möjligen storspov och kricka.

Fyra arter har utvecklats tydligt negativt både i tio- och tjugårsperspektivet: strandskata, rödbena, havstrut och tordmule.

Kustlabb har minskat kraftigt från omkring 75 par i mitten av 1990-talet till uppskattningsvis omkring 15 par 2021. Arten får därmed betraktas som starkt hotad på regional nivå.

Som framgår av Green m fl (2022) och tabell 1 i denna rapport uppvisar de flesta arterna i Västra Götaland likartade trender som i Sverige som helhet.

Diagram över trenderna för varje art visas sist i rapporten tillsammans med testresultat, förekomstfrekvens och en kort kommentar.

Tabell 1. Relativa antalsförändringar hos **öhäckande kustfåglar** längs Västra Götalands havskust de senaste 10 och 20 åren. **Se nästa sida!**

Förklaringar

VG: Västra Götalands län (havskusten).

SE: Sverige (från tabell 1 och 2 i Wirdheim m fl 2022, resultat framför allt från 716 standardrutttter systematiskt utlagda över Sverige).

Pilarna i kolumnen längst till vänster:

x x	Vänstra pilen förändring senaste 20 åren, högra pilen förändring senaste 10 åren för Västra Götalands havskust (x står för ↑, ⇒ eller ↓)
-----	--

Färgen i artnamnskolumnen visar förändring för havskusten i Västra Götaland:

↓ x	Tydlig minskning de senaste 20 åren (x står för ↑, ⇒ eller ↓)
⇒↓	Ingen säker förändring de senaste 20 åren, minskning senaste 10 åren
⇒ x	Ingen säkerställd förändring de senaste 20 åren (x står för ↑, ⇒ eller ↓)
↑ x	Tydlig ökning de senaste 20 åren (x står för ↑, ⇒ eller ↓)

Index efter artnamnet anger hotkategori på svenska rödlistan: NT nära hotad, VU sårbar, EN starkt hotad.

* vid artnamnet: förändringen i Västra Götaland beräknad på antal bon som noterats i riktade inventeringar som täcker länets hela havskust

** vid artnamnet: för få observationer för att beräkna trender i Västra Götaland

Färgen för Diff % (procentuell förändring) **och Sign** (statistisk signifikans):

↓	Tydlig minskning (statistiskt säkerställd)
⇒	Ingen säkerställd förändring
↑	Tydlig ökning (statistiskt säkerställd)

NS ingen signifikans, (*) p<0,10, * p<0,05, ** p<0,01, *** p<0,001

För arter där inga trender kunnat beräknas visas bedömd förändring med +, = eller –.

+	=	–
---	---	---

Ungproduktionen hos ejder har varit låg under de senaste årtiondena och är en av orsakerna till att ejdern har minskat. Här har dock några honor lyckats få fram ungar och även fått sällskap av en hane.

Tabell 1. Förklaring på föregående sida		VG 20 år 2002–2021		SVE 20 år 2001–2020		VG 10 år 2012–2021		SVE 10 år 2011–2020	
Ändring VG 20 år/10 år		Diff %	Sign	Diff %	Sign	Diff %	Sign	Diff %	Sign
⇓⇒	Knölsvan	–68	***	44	*	–25	NS	41	*
⇑⇒	Grågås	1000	***	82	***	35	NS	67	***
⇑⇒	Kanadagås	74	***	–33	***	22	NS	–6	NS
⇑⇒	Vitkindad gås	1300	***	–		13	NS	–	
⇒⇓	Gravand ^{NT}	–8	NS	–49	***	–28	**	–46	*
	<i>Snatterand</i> **	=		718	**	=		658	*
⇒⇓	Gräsand	–49	NS	–8	NS	–68	*	1	NS
⇓⇒	Ejder ^{EN}	–57	***	–61	***	–15	NS	–35	*
⇓⇒	Småskrake	–55	***	–20	NS	–12	NS	–11	NS
⇑⇑	Storskrake	1600	(*)	27	*	1900	(*)	91	***
⇑⇑	Storskarv *	650	***	187	***	93	***	–31	*
⇑⇑	Toppskarv ^{VU} *	ny	.	ny	.	2500	***	+	
⇓⇑	Gråhäger	–75	***	–1	*	120	*	113	***
⇓⇓	Strandskata ^{NT}	–67	***	–16	NS	–25	***	4	NS
⇓⇒	St strandpipare	–34	(*)	76	**	–2	NS	–21	NS
⇒⇒	Tofsvipa ^{VU}	–50	NS	–44	***	–55	NS	–29	**
⇓⇓	Rödbena	–61	***	74	***	–37	*	0	NS
⇓⇒	Kustlabb ^{NT}	–89	***	–		0	NS	=	
⇓⇒	Skrattmåås ^{NT}	–69	***	–36	***	–12	NS	–29	**
⇓⇒	Fiskmåås ^{NT}	–32	*	–11	*	21	NS	2	NS
⇒⇒	Silltrut	13	NS	43	**	–12	NS	10	NS
⇓⇒	Gråtrut ^{VU}	–40	**	–32	***	10	NS	–23	*
⇓⇓	Havstrut ^{VU}	–62	***	–65	***	–54	***	–35	*
⇒⇒	Fisktärna	–26	NS	20	NS	33	NS	17	NS
⇒⇑	Silvertärna	170	NS	–42	***	900	***	–12	NS
	<i>Kentsk tärna</i> ^{NT} **	+		+		–		+	
	<i>Sillgrissla</i> **	=		+		=		+	
	<i>Tordmule</i> **	–		+		–		+	
⇒⇒	Tobisgrissla ^{NT}	38	NS	–		13	NS	+	
⇒⇓	Korp	–32	NS	–8	NS	–50	(*)	3	NS
⇓⇒	Kråka ^{NT}	–60	***	–23	***	–5	NS	–5	NS
⇓⇒	Skärpiplärka	–53	***	+		1	NS	=	

Slutord

Flera vanliga kustfåglar har minskat påtagligt under de senaste årtiondena, men har fortfarande ganska stora populationer (se tabell 2). Bestånden av ejder, strandkata och havstrut ökade kraftigt i slutet av 1900-talet och är trots nedgången under de senaste 20–30 åren något större än i slutet av 1960-talet. För flertalet arter överensstämmer beståndsförändringarna med de trender som noterats nationellt och internationellt.

Kustlabb är den enda kustfågeln som är starkt hotad längs Västra Götalands havskust (bortsett från sillgrissla och tordmule, som inte haft några väl etablerade bestånd i länet). Kunskap om vilka öar kustlabb häckar på i dag saknas i stor utsträckning och kan inte inhämtas från den pågående kustfågelinventeringen. För åtgärda den bristen krävs riktade inventeringar på arten under två–tre år och en kartläggning av var boplatsen finns på stora öar.

Dagens havskustfågelinventering i Västra Götaland med 24 fasta provrutor ger oprecisa mätningar för några arter där stora delar av populationen återfinns i ett fåtal kolonier (rutor). Det gäller framför allt skrattnås, silltrut och fisktärna (som periodvis byter häckningsöar), samt tobisgrissla, storskarv och toppskarv (som är mer trogna häckningsöarna).

För skrattnås, silltrut och fisktärna skulle sannolikt en fördubbling av antalet inventeringsrutor vara tillräckligt för att nå godtagbar precision i mätningarna, medan tobisgrissla kräver riktade insatser i miljöerna där de häckar. Storskarv och toppskarv har hittills kunnat följas genom att kolonierna varit relativt lätta att hitta.

Sammanfattningsvis, med dagens 24 rutor är det möjligt att följa antalsförändringar för flertalet talrika och väl spridda arter, men fler inventerade rutor skulle förbättra säkerheten i trendskattningarna och ge ett bättre underlag för skattning av populationsstorlekar, samt sannolikt också öka möjligheten att statistiskt säkerställa ännu mindre antalsförändringar än idag.

Populationen av tobisgrissla i Västra Götaland har varit stabil de senaste 30 åren. Här en social sammankomst vid Soteskär.

Tabell 2. Skattningar av populationsstorlek hos **öhäckande kustfåglar** längs Västra Götalands havskust 1966–1968 (Pehrsson 1967), 1993–1995 (Åhlund 1996) och 2021 (preliminär skattning), samt populationsstorlek i Sverige 2018/2020 (Wirdheim m fl 2022).

	Population VG-havskust 1966 (par)	Population VG-havskust 1993 (par)	Population VG-havskust 2021 (par)	Population Sverige 2018/2020 (par)
Knölsvan	55	350	200	7 500
Grågås	0	125	3 000	41 000
Kanadagås	0	290	1 500	13 000
Vitkindad gås	0	10	1 500	2 000
Gravand	110	230	200	5 300
Gräsand	30	110	100	200 000
Ejder	10 000	40 000	15 000	59 000
Småskrake	250	560	500	21 000
Storskrake	0	0	50	34 000
Storskarv	0	0	5 000	40 000
Toppskarv	0	0	1000	940
Strandskata	850	2650	1 500	8 000
St strandpipare	40	125	300	15 000
Tofsvipa	30	90	50	45 000
Rödbena	40	160	200	27 000
Kustlabb	90	75	15	560
Skrattmås	520	1600	500	98 000
Fiskmås	13 000	5 000	3 500	100 000
Silltrut	10 000	10 500	9 000	15 800
Gråtrut	12 000	11 700	10 000	61 000
Havstrut	2 400	6 700	3 000	8 000
Fisktärna	1 800	2 700	3 500	25 000
Silvertärna	30	50	100	41 000
Kentsk tärna	0	0	?	1 430
Sillgrissla	0	1	2	26 000
Tordmule	0	15	2	35 000
Tobisgrissla	380	640	700	11 000
Skärpiplärka	620	1 100	700	4 600

Referenser

- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter.
<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/> (Läst i november 2021)
- BirdLife International. 2017. European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities. Cambridge, UK: BirdLife International.
- BirdLife International. 2021. European Red List of Birds. Luxembourg, Publications Office of the European Union.
- Green, M, Haas, F, Lindström, Å & Nilsson, L. 2022. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport 2021. Rapport, Biologiska institutionen, Lunds universitet.
- Haas, F & Green, M. 2016. Projektplan för nationell övervakning av häckande kustfåglar. Biologiska institutionen, Lunds universitet.
- Haas, F & Green, M. 2021. Häckande kustfåglar i Bottniska viken 2010–2020. Rapport, Länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Gävleborgs län.
- Länsstyrelsen. 2011. Bohuskustens häckfågelfauna 2001–2009. Förekomst, reproduktion och habitat. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, naturvårdsenheten. Rapport 2011:70.
- Naturvårdsverket. 2003. Förvaltningsplan för mellanskarv och storskarv. Naturvårdsverket, rapport 5261.
- Pehrsson, O. 1967. Inventering av häckande sjöfågel i Göteborgs och Bohus län. Del 1. Göteborgs Ornitologiska Förening, stencil.
- SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige. SLU Artdatabanken, Uppsala.
- SLU Artdatabanken. 2021. Artfakta: <https://artfakta.se/naturvard>. SLU Artdatabanken, Uppsala. (Läst i november 2021)
- Waltho, C & Coulson, J. 2015. The Common Eider. T & AD Poyser, London.
- Wirdheim, A, Green, M & Mattsson, E. 2022. Sveriges fåglar 2021. BirdLife Sverige – Sveriges Ornitologiska Förening, Halmstad.
- Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i Göteborgs och Bohus län – beståndsutveckling och effekter av fågelskyddsområden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Miljöavdelningen 1996: 9.
- Åhlund, M. & Järås, T. 2020. Toppskarven i Sverige – från raritet till häckfågel med exponentiell tillväxt. Sid. 48–55 i Birdlife Sverige 2020. Fågelåret 2019. Halmstad.

Knölsvan

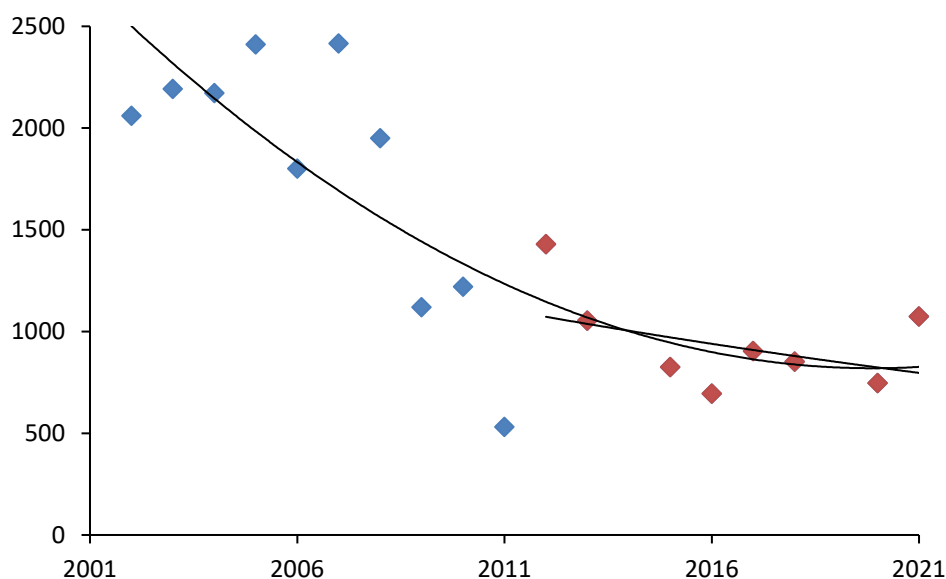
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–68 %** ($r_s = -0,79$, $p < 0,001$)

2012–2021: **–25 %** ($r_s = -0,24$, $p = 0,57$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 54 % (44–58 %)

2015–2021: 67 % (43–71 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=23 %).

Knölsvan har minskat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men visar tecken på att ha stabiliserats de senaste 10 åren.

Populationen har ökat i Sverige och Europa som helhet.

Knölsvan visar en stabil trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Grågås

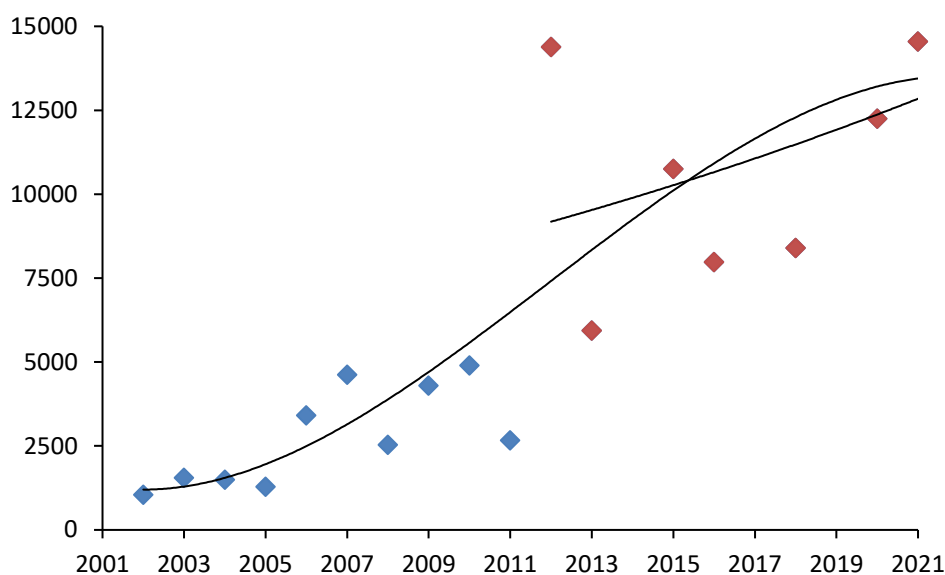
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **1025 %** ($r_s=0,90$, $p<0,001$)

2012–2021: **35 %** ($r_s=0,36$, $p=0,39$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 31 % (18–44 %)

2015–2021: 79 % (79–92 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=26 %).

Grågås har ökat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men ökningstakten har förmodligen minskat de senaste 10 åren. I Uddevallas fjordar ägde första häckningen rum 1994, från 2010 har beståndet ökat kraftigt och 2021 registrerades 198 par (bon).

Populationen har ökat i Sverige och Europa som helhet.

Kanadagås

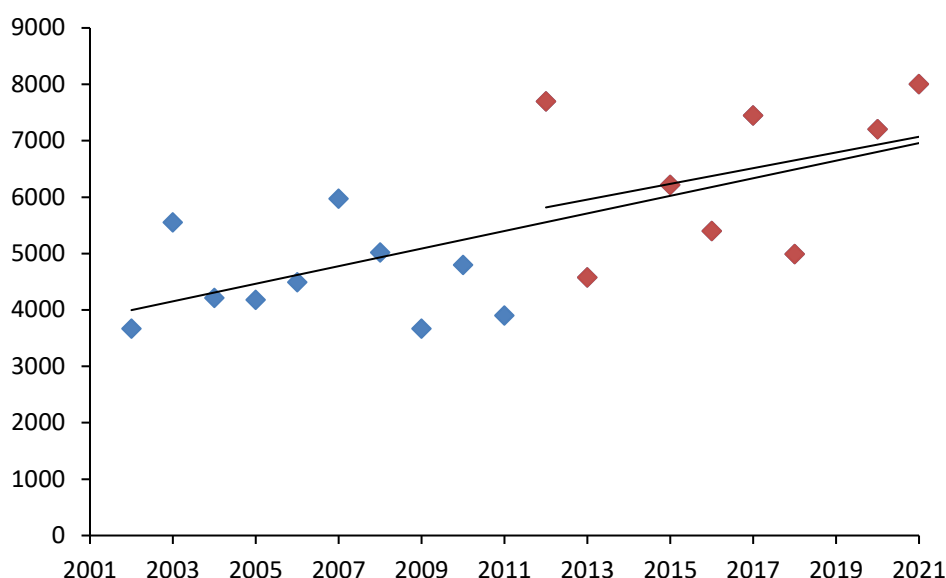
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Inte tillämpligt (NA)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **74 %** ($r_s=0,61$, $p=0,007$)

2012–2021: **22 %** ($r_s=0,29$, $p=0,49$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 60 % (46–86 %)

2015–2021: 83 % (71–96 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen.

Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=23 %).

Kanadagås har ökat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men i en betydligt lägre takt än grågås och vitkindad gås. I Uddevallas fjordar ägde första häckningen rum 1984, beståndet växte stadigt fram till omkring år 2000 och har därefter legat stabilt på omkring 120 par (bon).

Populationen i Sverige har minskat något, medan populationen Europa har ökat.

Kanadagås visar en signifikant positiv trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Vitkindad gås

Status

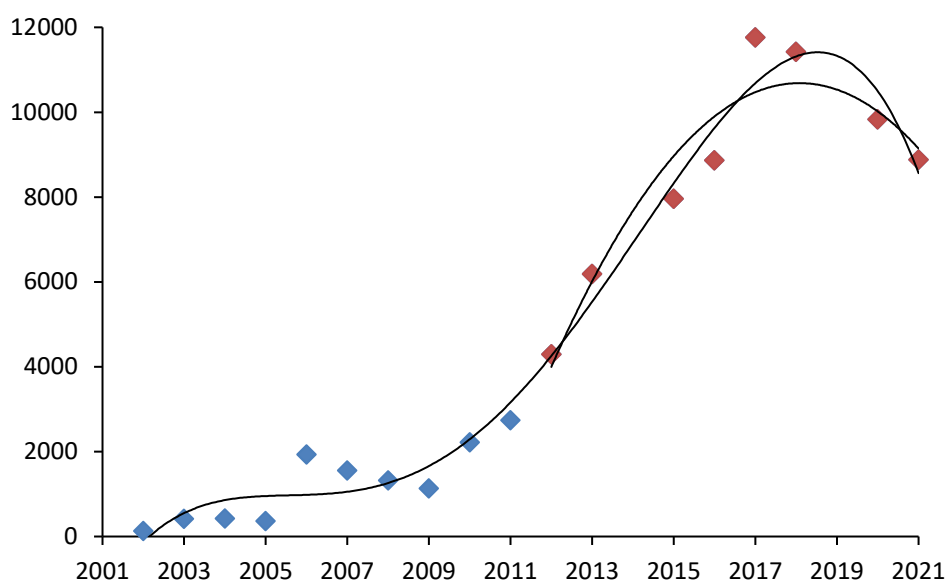
Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC°)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Listad i fågeldirektivets bilaga 1

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **3233** % ($r_s=0,92$, $p<0,001$)

2012–2021: **158** % ($r_s=0,43$, $p=0,29$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 8 % (3–27 %)

2015–2021: 67 % (58–75 %)

Antalet rutor med förekomst är tillfredställande, men fördelningen av individer på rutorna är ojäm. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen en för RSE=39 %).

Vitkindad gås har ökat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren med start söderifrån. Möjligen har ökningen avstannat i söder, men den fortsätter i norr. I Uddevallas fjordar ägde första häckningen rum 2011, de senaste fem åren har beståndet ökat snabbt och 2021 registrerades 78 bon.

Populationen har minskat i Sverige som helhet på grund av en negativ utveckling på Gotland och Öland. Populationen i Europa har ökat.

Gravand

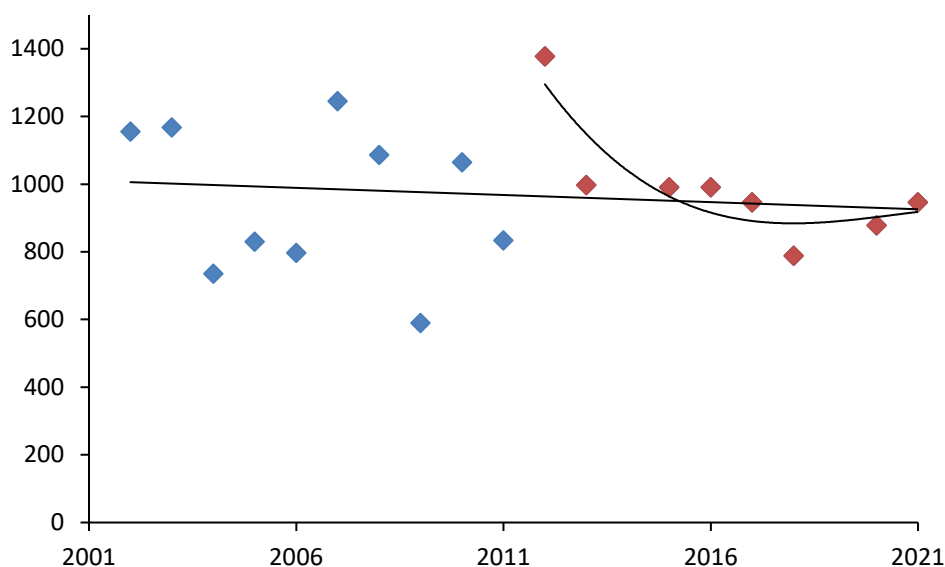
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–8 %** ($r_s=-0,15$, $p=0,55$)

2012–2021: **–28 %** ($r_s=-0,87$, $p=0,005$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 29 % (34–54 %)

2015–2021: 54 % (33–64 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=28 %).

Gravand visar ingen tydlig förändring längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren. Minskningen de senaste 9–10 åren kvarstår även om det höga antalet 2012 plockas bort.

Populationen har minskat märkbart i Sverige, medan är stabil i Europa som helhet.

Gravand visar en signifikant negativ trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Gräsand

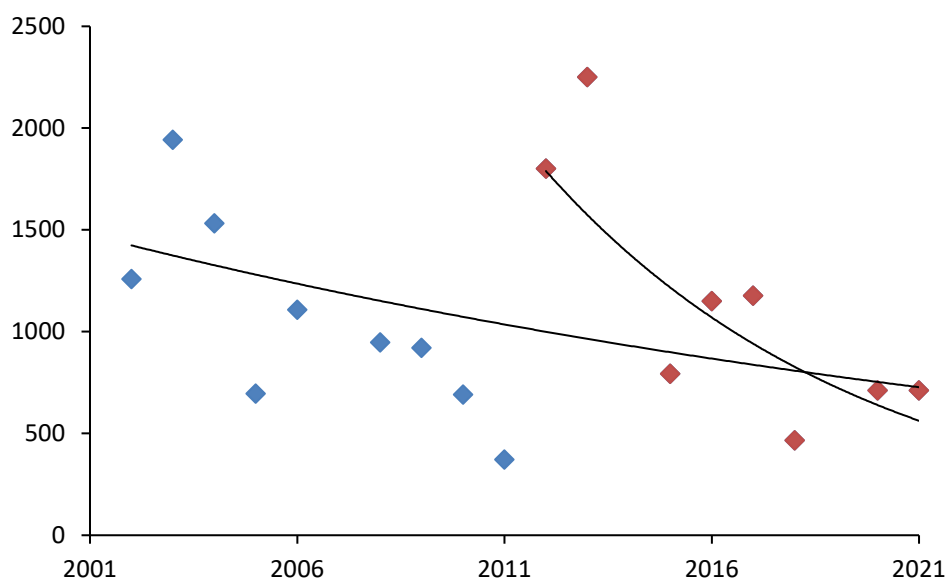
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–49 %** ($r_s=-0,35$, $p=0,15$)

2012–2021: **–68 %** ($r_s=-0,80$, $p=0,016$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 45 % (29–51 %)

2015–2021: 46 % (25–58 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=30 %). Möjligen kan flockar av ruggande hanar orsaka problem enstaka år.

Gräsand visar en tendens till att minska längs havskusten i Västra Götaland.

I Sverige finns inga tecken på betydande populationsförändring. Populationen i Europa har minskat, men bedöms vara livskraftig.

Ejder

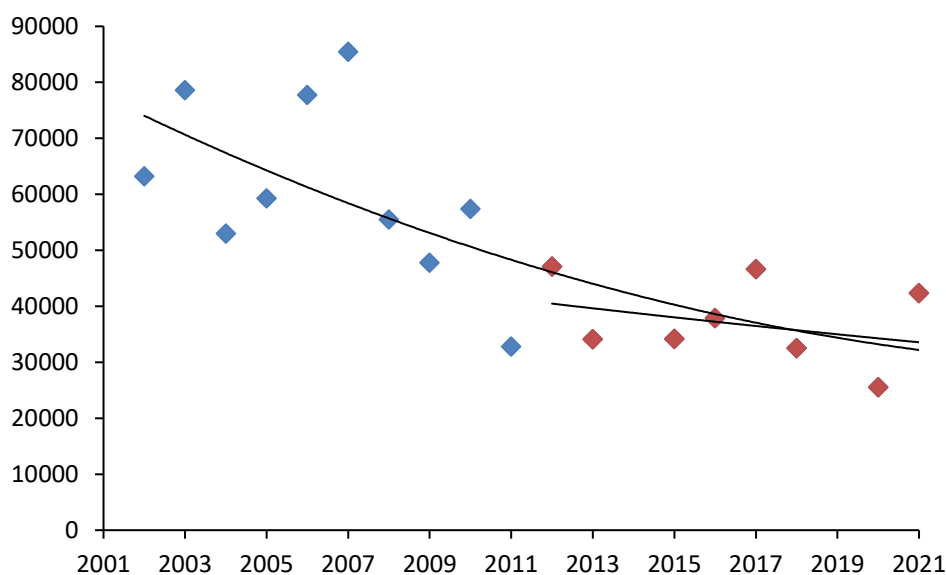
Status

Svenska rödlistan 2020: Starkt hotad (EN)

Norska rödlistan 2021: Sårbar (VU)

Europeiska rödlistan 2021: Endangered (EN),

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–57 %** ($r_s=-0,82$, $p<0,001$)

2012–2021: **–15 %** ($r_s=-0,33$, $p=0,42$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 98 % (95–100 %)

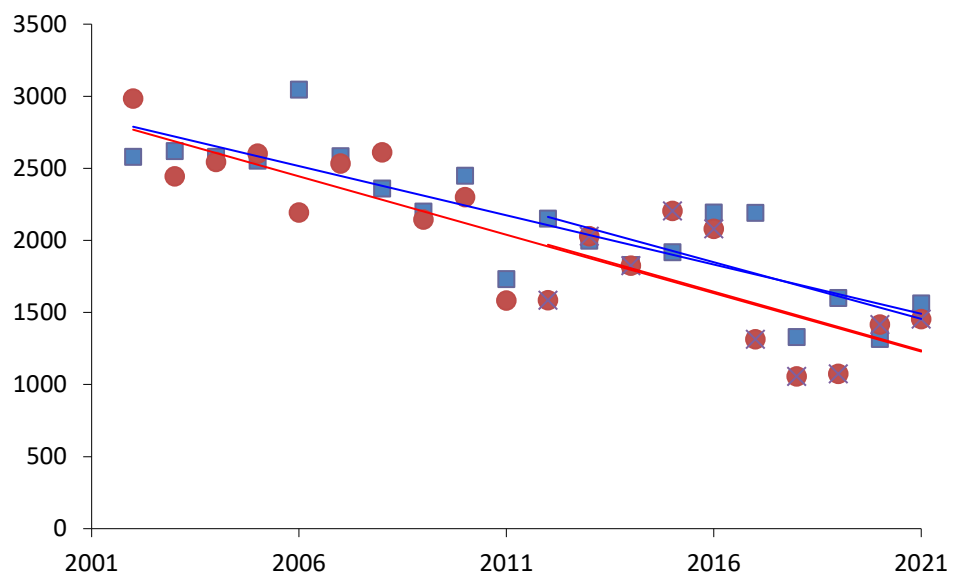
2015–2021: 96 % (96–100 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=16 %).

Ejder har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men troligen i lägre takt de senaste 10 åren. Delpopulationen i Uddevallas fjordar har minskat i samma omfattning (se nästa sida).

Populationen i Sverige och Europa har också minskat kraftigt.

Antal ejdrar i Uddevallas fjordar (hanar: blå fyrkanter, honor: röda runda)

Förändring av antal individer

2002–2021, hanar: **–46 %** ($r_s=-0,87$, $p<0,001$)

2002–2021, honor: **–56 %** ($r_s=-0,86$, $p<0,001$)

2012–2021, hanar: **–33 %** ($r_s=-0,64$, $p=0,048$)

2012–2021, honor: **–38 %** ($r_s=-0,52$, $p=0,082$)

Småskrake

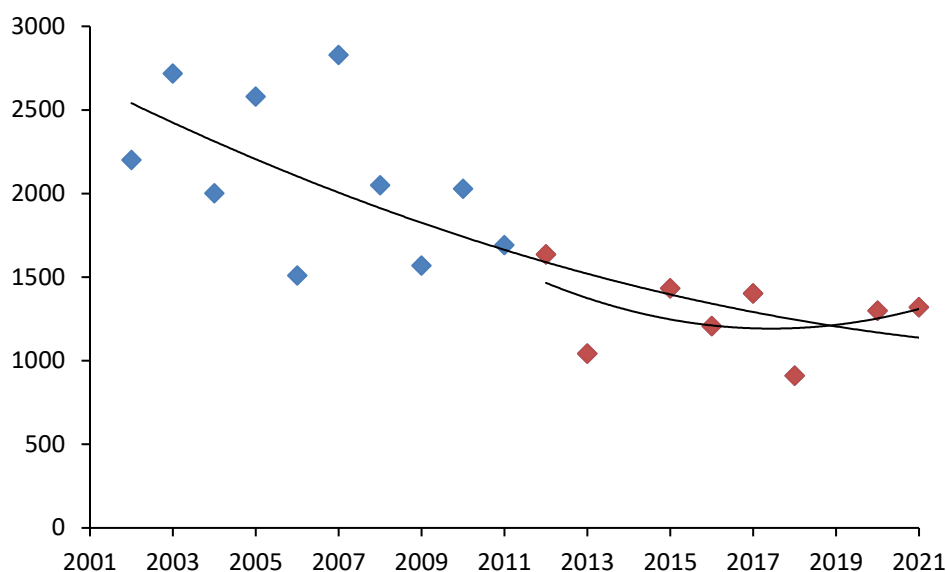
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Near Threatened (NT)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: -55 % ($r_s = -0,82$, $p < 0,001$)

2012–2021: -12 % ($r_s = -0,31$, $p = 0,46$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 55 % (42–59 %)

2015–2021: 67 % (54–79 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=25 %).

Småskrake har minskat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men stabiliserats de senaste 10 åren.

Trenden i Sverige verkar likna den i Västra Götaland, men arten bedöms livskraftig. I Europa har småskrake minskat.

Storskrake

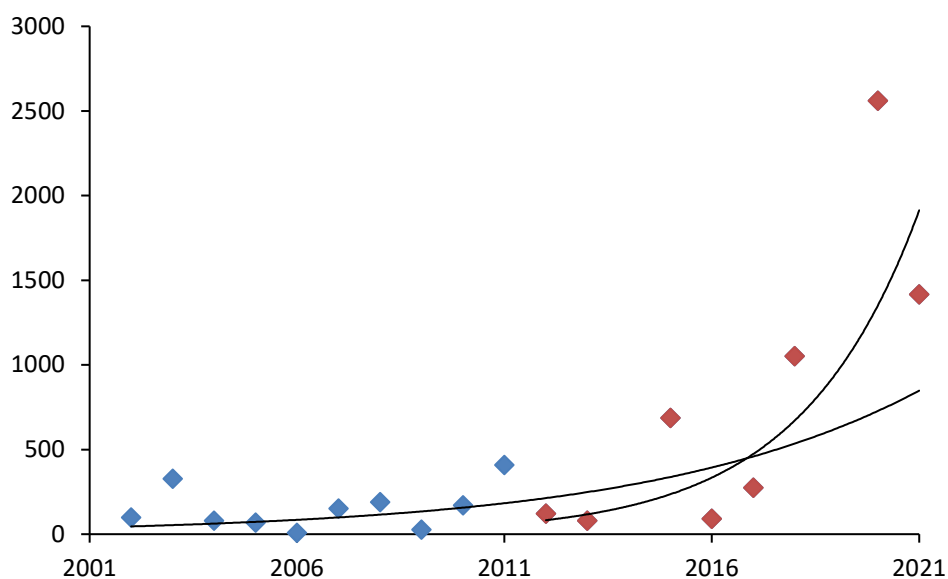
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2001–2020: 1600 % ($r_s=0,45$, $p=0,062$)

2011–2020: 1911 % ($r_s=0,33$, $p=0,058$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 6 % (1–7 %)

2015–2021: 13 % (4–21 %)

Fördelningen av individer på rutorna är ganska ojämn och antalet rutor med förekomst är lågt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=64 %).

Storskrake har ökat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, vilket också rapporter i Artportalen om häckningar marin miljö visar.

Populationen har ökat i Sverige och Europa som helhet.

Storskarv

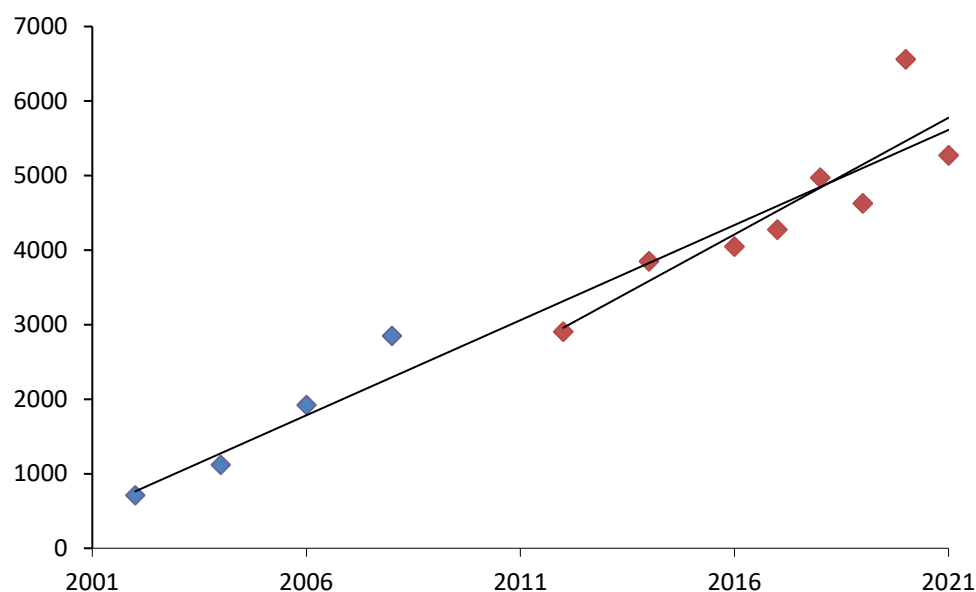
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Nær truet (NT) – gäller atlantstorskarv

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal par (bon)

Förändring av antal par (bon)

2002–2021: **647 %** ($r_s=0,99$, $p<0,001$)

2012–2021: **93 %** ($r_s=0,95$, $p<0,001$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 80 % (57–93 %)

2015–2021: 88 % (79–100 %)

Nuvarande kustfågelinventering fångar in för få kolonier för att ge ett rättvisande bild av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=57 %). Arten har emellertid följts genom regelbundna beräkningar sedan första häckningen som ägde rum 1994.

Storskarv (underarten mellanskarv) har ökat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren.

Populationen av storskarv (underarten mellanskarv) har ökat i Sverige och Europa som helhet, medan underarten atlantstorskarv har minskat i vissa områden i Europa (bland annat Norge och Skottland).

Toppskarv

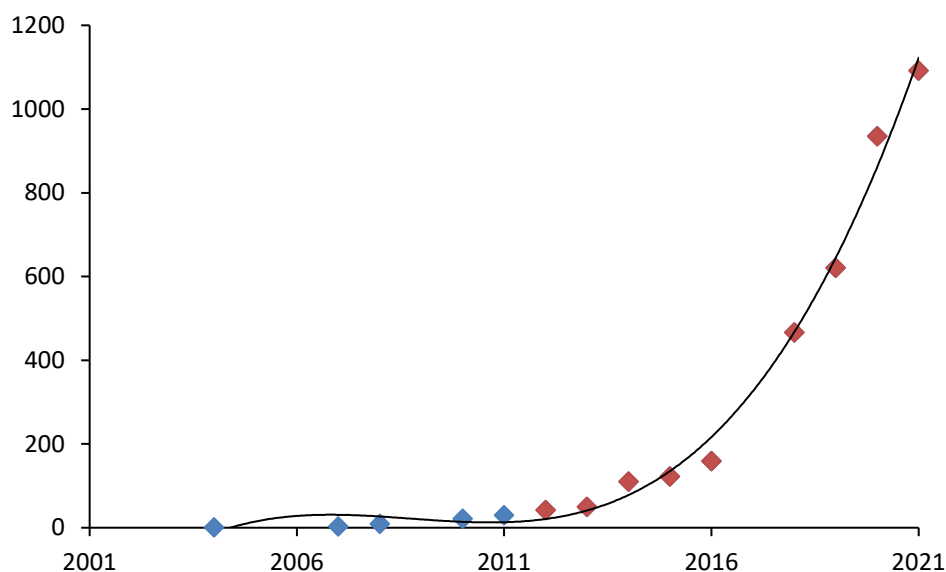
Status

Svenska rödlistan 2020: Sårbar (VU)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal par (bon)

Förändring av antal par (bon)

2002–2021: **ny 2004**

2012–2021: **2500 %** ($r_s=1$, $p<0,001$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 4 % (0–12 %)

2015–2021: 8 % (0–14 %)

Nuvarande kustfågelinventering fångar in för få kolonier för att ge ett rättvisande bild av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är dålig med dagens 24 rutor (medianen för RSE=99 %). Arten har emellertid följts genom regelbundna beräkningar ända sedan 2004 då första häckningen konstaterades.

Toppskarv har ökat högst påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 15 åren (Åhlund & Järås 2020).

I dag (2021) häckar 97 % av den svenska populationen i Västra Götaland. Den europeiska populationen anges minska, men bedöms vara livskraftig.

Gråhäger

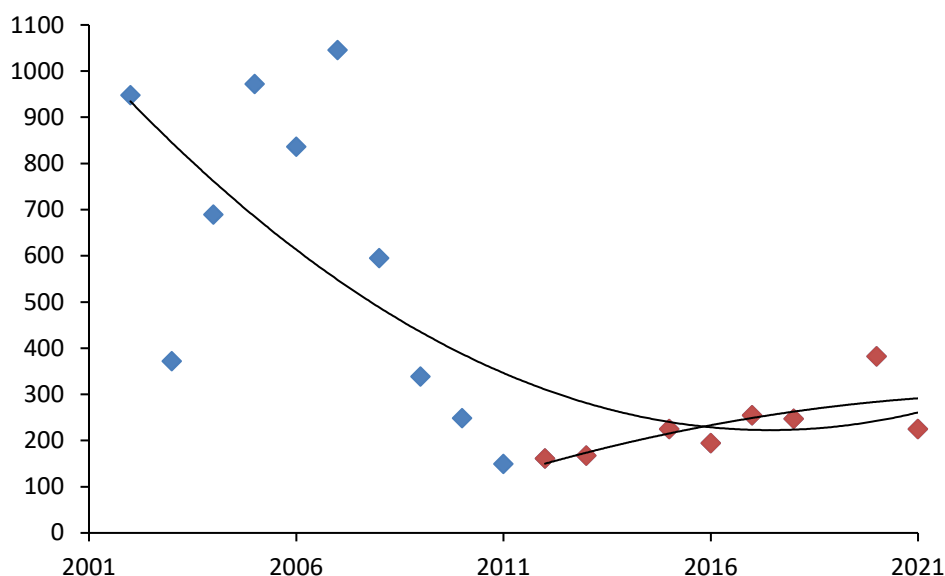
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **-73 %** ($r_s = -0,63$, $p = 0,005$)

2012–2021: **97 %** ($r_s = 0,75$, $p = 0,030$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 30 % (22–39 %)

2015–2021: 46 % (36–63 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=25 %). Gråhäger häckar emellertid endast på en av öarna längs kusten, övriga kolonier återfinns på fastlandet.

Gråhäger har minskat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men ökat de senaste 10 åren – till stor del en effekt av de hårda vintrarna kring 2010.

Trenden i Sverige verkar likna den i Västra Götaland, men arten bedöms livskraftig. I Europa har populationen minskat, men bedöms livskraftig.

Strandskata

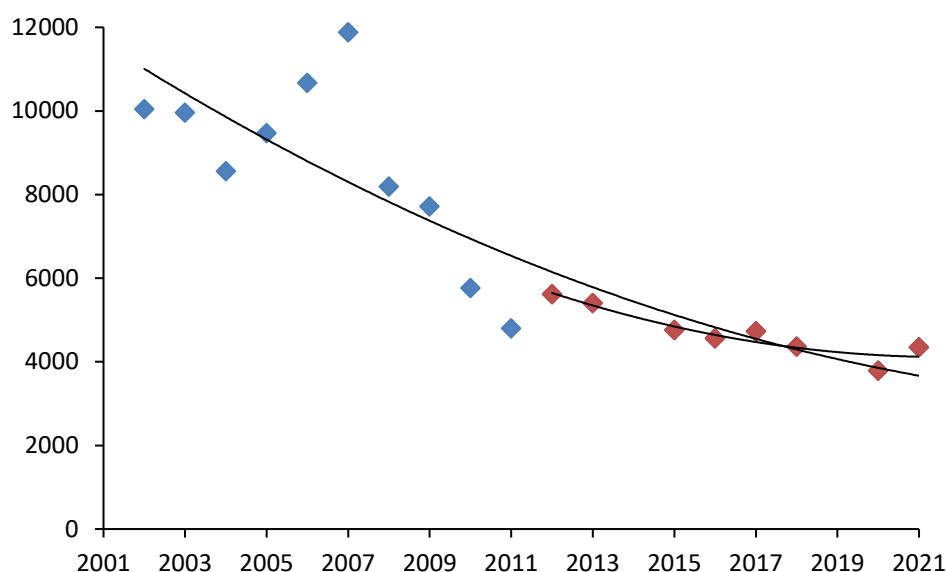
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Nær truet (NT)

Europeiska rödlistan 2021: Vulnerable (VU)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–67 %** ($r_s = -0,94$, $p < 0,001$)

2012–2021: **–25 %** ($r_s = -0,95$, $p < 0,001$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 94 % (89–97 %)

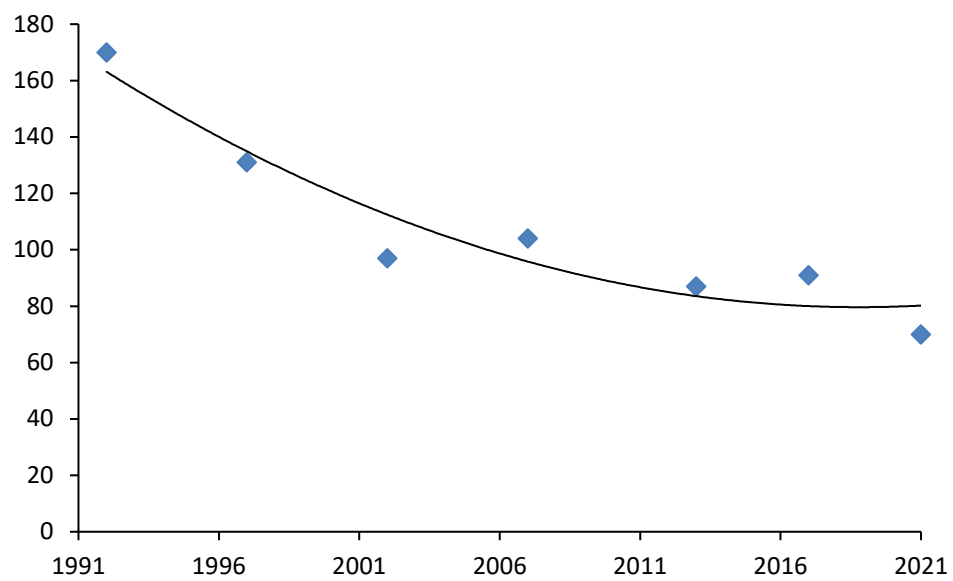
2015–2021: 96 % (88–100 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=14 %).

Strandskata har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, liksom de senaste 10 åren. En likadan trend har registrerats i fjordarna innanför Orust (se nästa sida).

Populationen har minskat i Sverige och Europa som helhet.

Antal par (bon) för strandskata i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

1992–2021: **–59 %** ($r_s = -0,93$, $p = 0,003$)

2002–2021: **–28 %** ($r_s = -0,80$, $p = 0,10$)

Större strandpipare

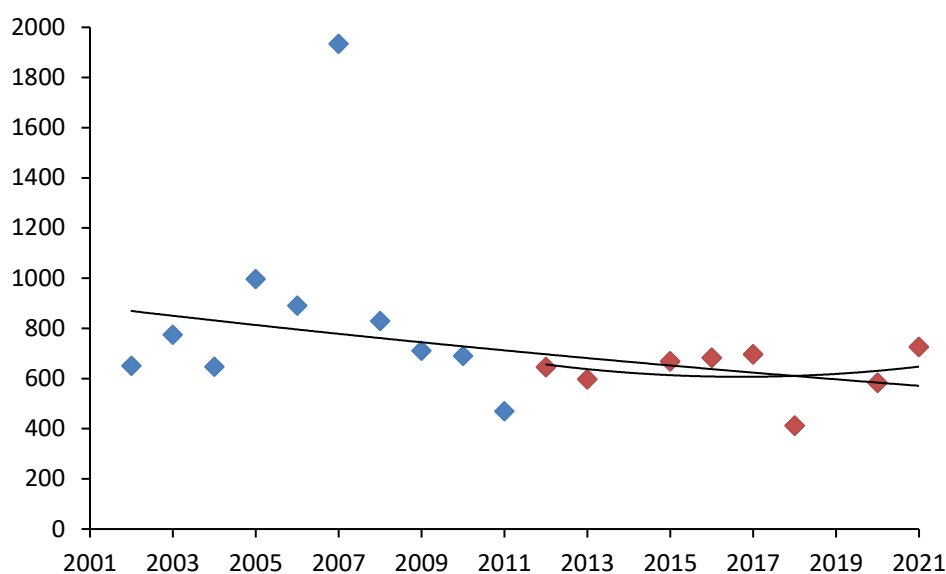
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–34 %** ($r_s=-0,42$, $p=0,09$)

2012–2021: **–2 %** ($r_s=0,14$, $p=0,75$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 35 % (32–58 %)

2015–2021: 58 % (54–67 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=24 %).

Större strandpipare har en stabil eller möjligen något minskande trend längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren.

Populationen har ökat i Sverige och Europa som helhet.

Arten visar en signifikant negativ trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Tofsvipa

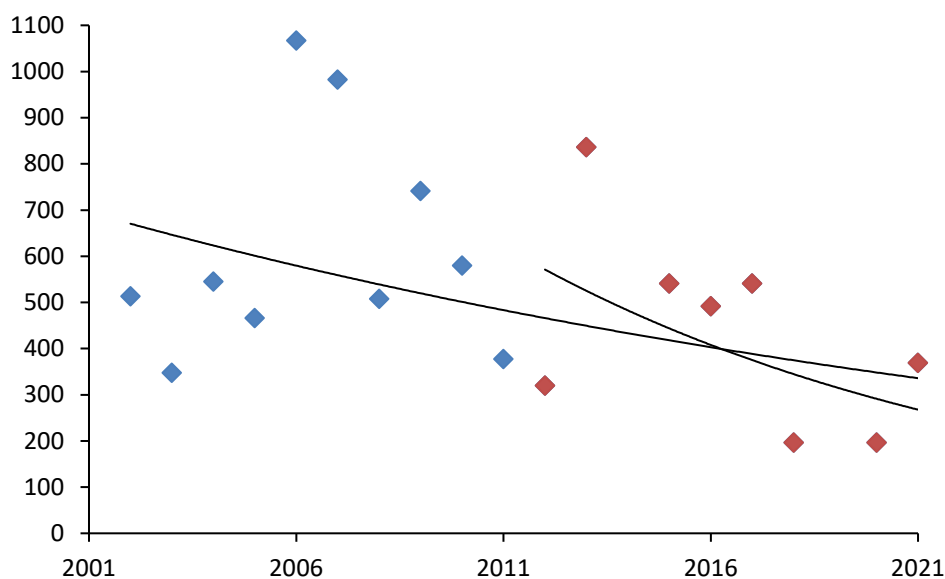
Status

Svenska rödlistan 2020: Sårbar (VU)

Norska rödlistan 2021: Kritisk truet (CR)

Europeiska rödlistan 2021: Vulnerable (VU)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–50 %** ($r_s=-0,37$, $p=0,13$)

2012–2021: **–55 %** ($r_s=-0,47$, $p=0,24$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 32 % (14–43 %)

2015–2021: 21 % (14–46 %)

Fördelningen av individer på rutorna är ganska jämn, men antalet rutor med förekomst är lågt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=36 %).

Det går inte att påvisa någon säker trend för tofsvipa längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren.

Populationen anges ha minskat i Sverige och Europa som helhet.

Arten visar en signifikant negativ trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Rödbena

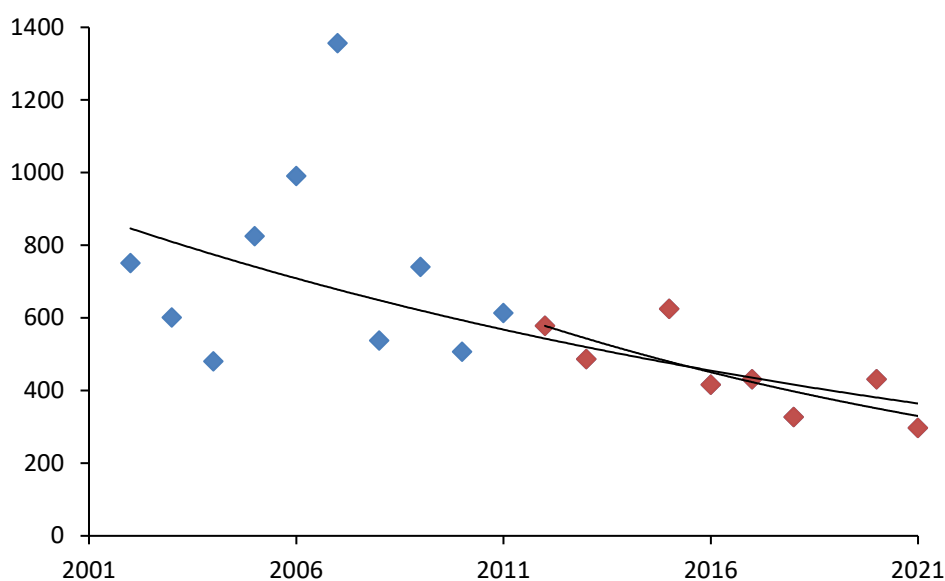
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Nær truet (NT)

Europeiska rödlistan 2021: Vulnerable (VU)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–61 %** ($r_s=-0,72$, $p<0,001$)

2012–2021: **–37 %** ($r_s=-0,79$, $p=0,019$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 33 % (25–56 %)

2015–2021: 50 % (36–58 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=30 %).

Rödbena har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, liksom de senaste 10 åren.

Populationen har ökat i Sverige. I Europa som har arten minskat påtagligt.

Arten visar en signifikant negativ trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Kustlabb

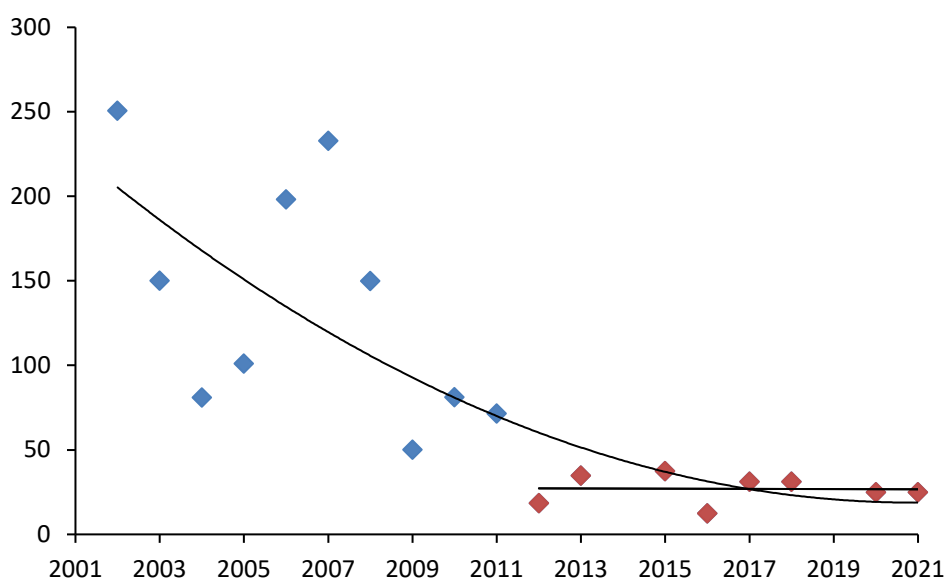
Naturvårdsstatus

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Sårbar (VU)

Europeiska rödlistan 2021: Endangered (EN)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **-89 %** ($r_s = -0,88$, $p < 0,001$)

2012–2021: **0 %** ($r_s = -0,12$, $p = 0,78$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 12 % (5–16 %)

2015–2021: 8 % (4–13 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn, men antalet rutor med förekomst är egentligen för få för att bedöma utvecklingen. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=71 %). Ovanstående utveckling stämmer emellertid väl överens med den som framgår av rapporter i Artportalen och annat opublicerat material.

Kustlabb har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland, från omkring 90 par 1966, 75 par 1993 till 15 par 2021.

Populationen har varit stabil i Sverige på 30 års sikt, men minskat de senaste 10 åren. I Europa som helhet har arten minskat påtagligt.

Skrattmåå

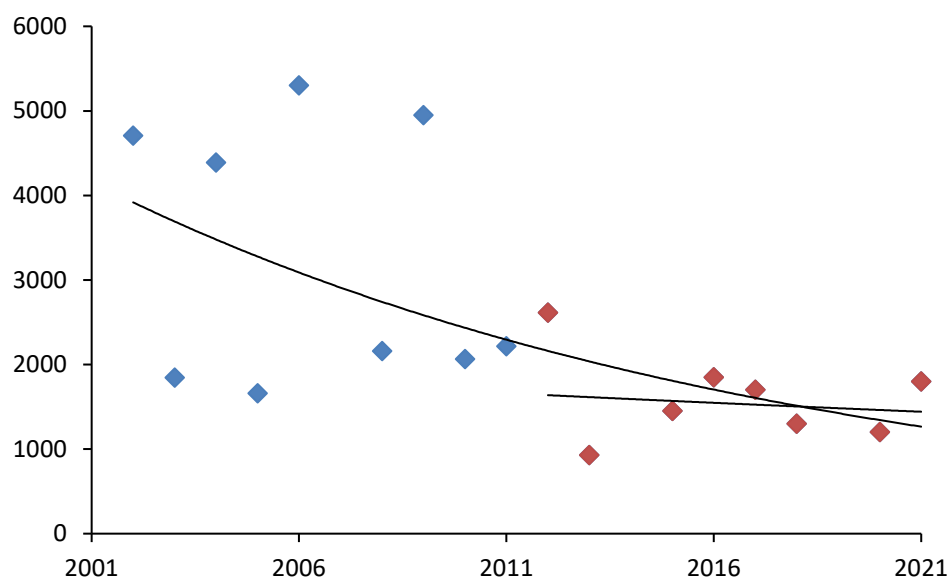
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Kritisk truet (CR)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–69 %** ($r_s=-0,62$, $p=0,004$)

2011–2020: **–12 %** ($r_s=-0,17$, $p=0,69$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 45 % (38–61 %)

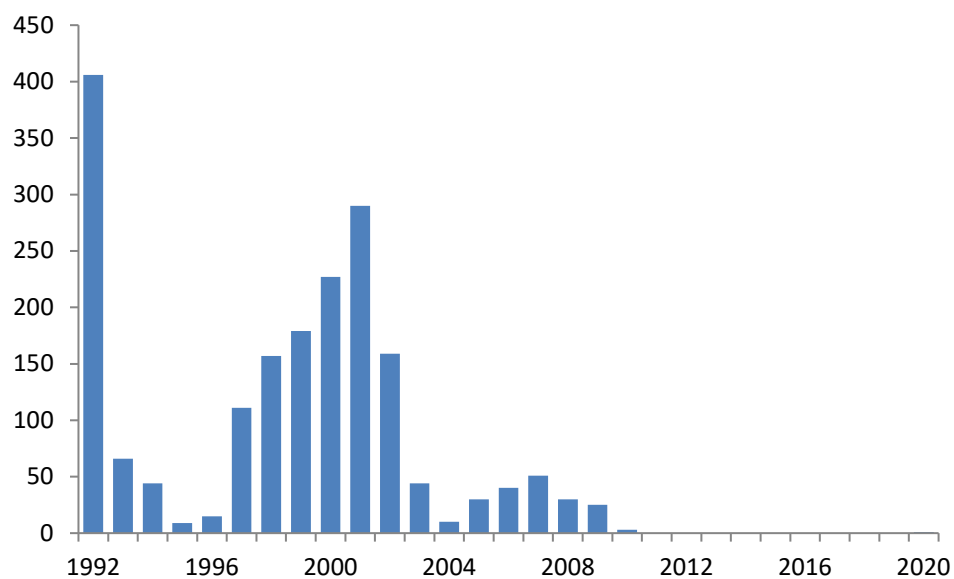
2015–2021: 33 % (14–46 %)

Fördelningen av individer på rutorna är ganska jämn, men antalet rutor med förekomst är ganska lågt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=71 %).

Skrattmåå har minskat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men stabiliserats på en låg nivå de senaste 10 åren. Arten har försvunnit som häckfågel i fjordarna innanför Orust under de senaste 20 åren (se nästa sida).

Populationen har minskat i Sverige och Europa som helhet, men bedöms livskraftig i Europa.

Antal par (bon) för skrattnås i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

2002–2021: – ($r_s = -0,73$, $p < 0,001$)

2012–2021: (1 par 2020)

Fiskmås

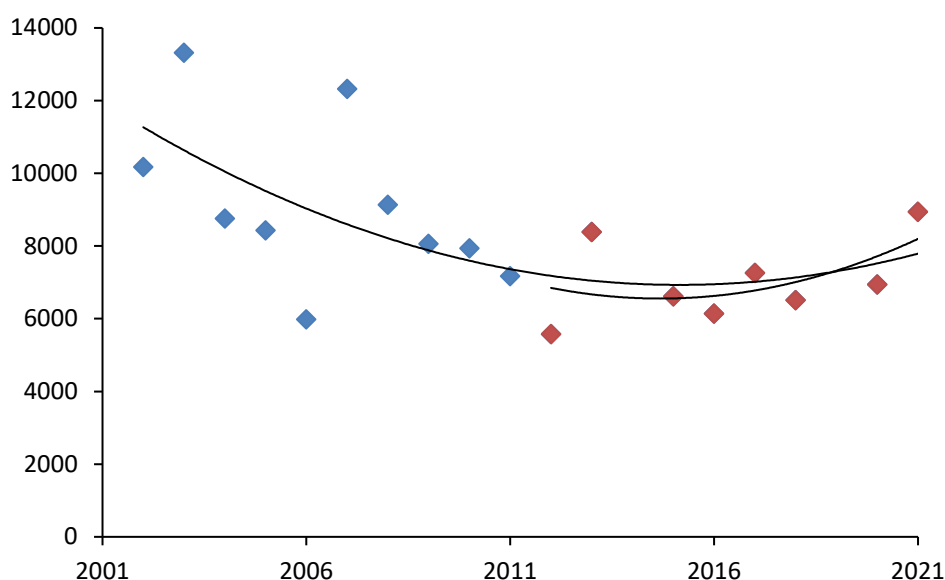
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Sårbar (VU)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **-32 %** ($r_s = -0,52$, $p = 0,02$)

2012–2021: **21 %** ($r_s = 0,48$, $p = 0,23$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 87 % (83–93 %)

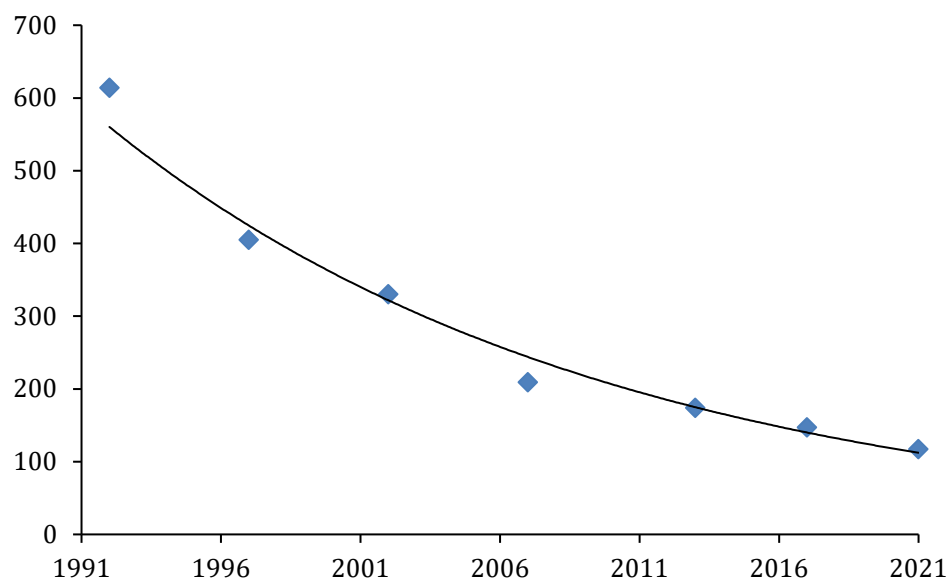
2015–2021: 96 % (88–100 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=16 %).

Fiskmås har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men de senaste 10 åren verkar populationen stabiliserats. I fjordarna innanför Orust har fiskmås minskat kontinuerligt under de senaste 30 åren (se nästa sida).

Populationen har minskat i Sverige. För Europa som helhet bedöms arten vara livskraftig, men trenden anges vara okänd.

Antal par (bon) för fiskmås i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

1992–2021: **–81 %** ($r_s=-1$, $p<0,001$)

2002–2021: **–65 %** ($r_s=-1$, $p<0,001$)

Silltrut

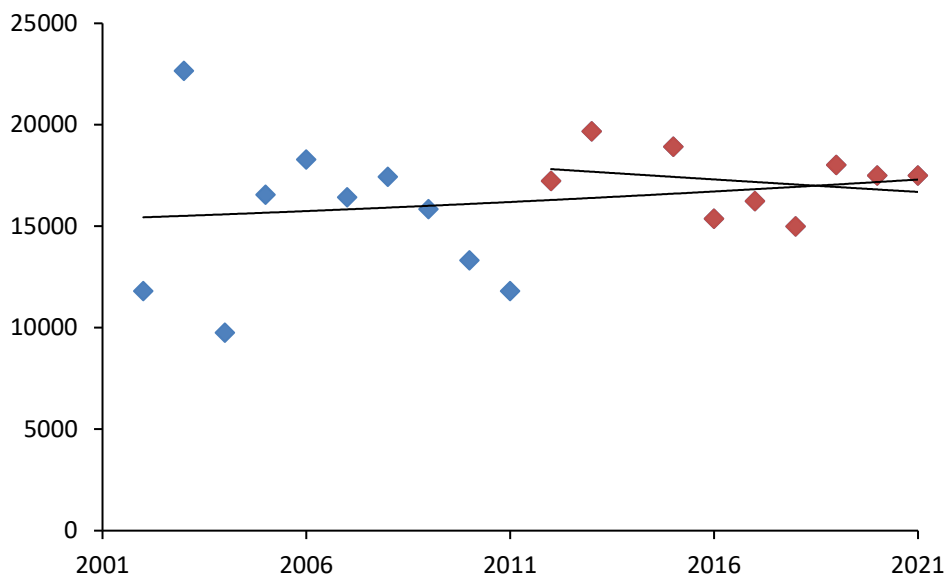
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (NT) – avser underarten nordsjösilltrut

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: 13 % ($r_s=0,19$, $p=0,43$)

2012–2021: -12 % ($r_s=-0,13$, $p=0,75$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 48 % (42–76 %)

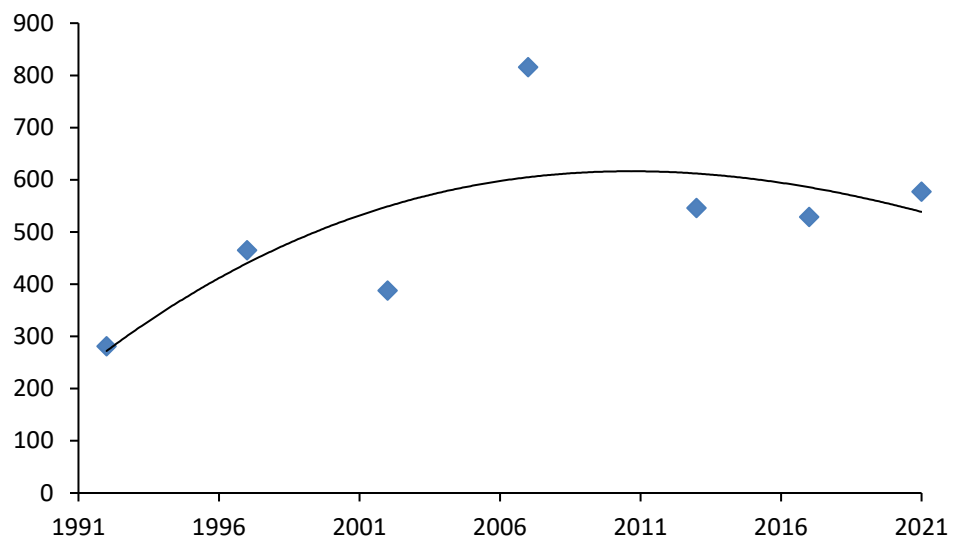
2015–2021: 42 % (29–63 %)

Fördelningen av individer på rutorna är ojämn, medan antalet rutor med förekomst är ganska högt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=60 %).

Silltrut (underarten nordsjösilltrut) verkar ha haft en stabil population längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren. I fjordarna innanför Orust har silltrut ökat under de senaste 30 åren (se nästa sida).

I Sverige har nordsjösilltrut inte visat tecken på betydande förändring och i Europa har silltrut ökat. Underarten östersjösilltrut har däremot minskat påtagligt och blivit rödlistad som Sårbar (VU).

Antal par (bon) för silltrut i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

1992–2021: **105 %** ($r_s=0,71$ $p=0,07$)

2002–2021: **49 %** ($r_s=0,30$, $p=0,62$)

Gråtrut

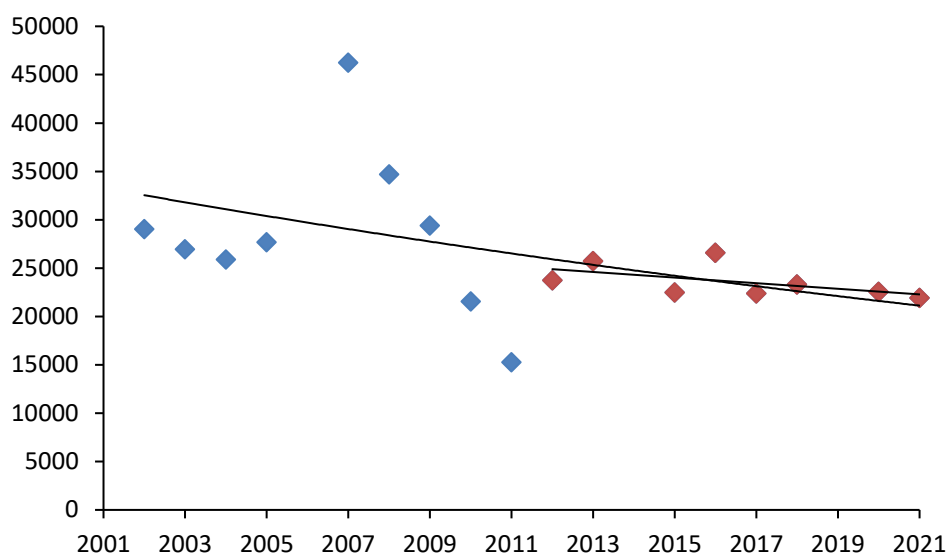
Status

Svenska rödlistan 2020: Sårbar (VU)

Norska rödlistan 2021: Sårbar (VU)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–32 %** ($r_s = -0,64$, $p = 0,004$)

2012–2021: **–12 %** ($r_s = -0,59$, $p = 0,12$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 95 % (89–99 %)

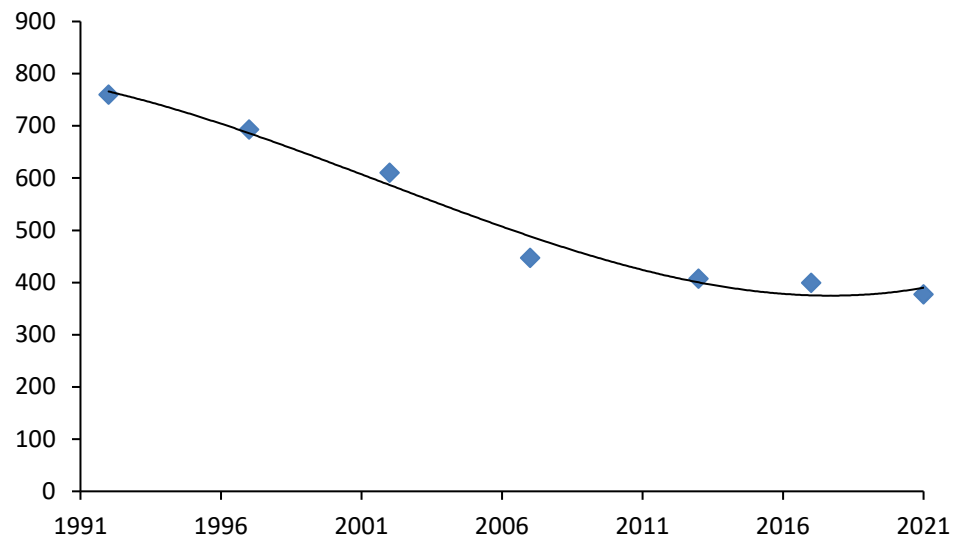
2015–2021: 96 % (88–100 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=26 %).

Gråtrut har minskat längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, liksom i fjordarna innanför Orust (se nästa sida). Minskningstakten verkar dock ha avtagit de senaste 10 åren.

Populationen har minskat med omkring 60 % i Sverige de senaste 30 åren. För Europa som helhet bedöms arten ha minskat, men vara livskraftig.

Antal par (bon) för gråtrut i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

1992–2021: **–50 %** ($r_s=-1$, $p<0,001$)

2002–2021: **–38 %** ($r_s=-1$, $p<0,001$)

Havstrut

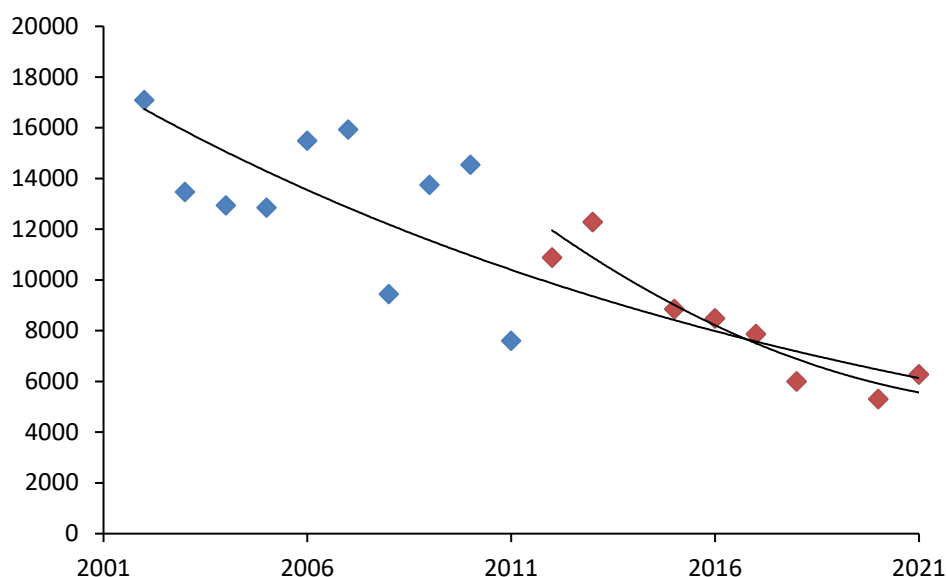
Status

Svenska rödlistan 2020: Sårbar (VU)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2001–2020: **–62 %** ($r_s = -0,83$, $p < 0,001$)

2011–2020: **–54 %** ($r_s = -0,90$, $p = 0,002$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 93 % (91–100 %)

2015–2021: 96 % (92–100 %)

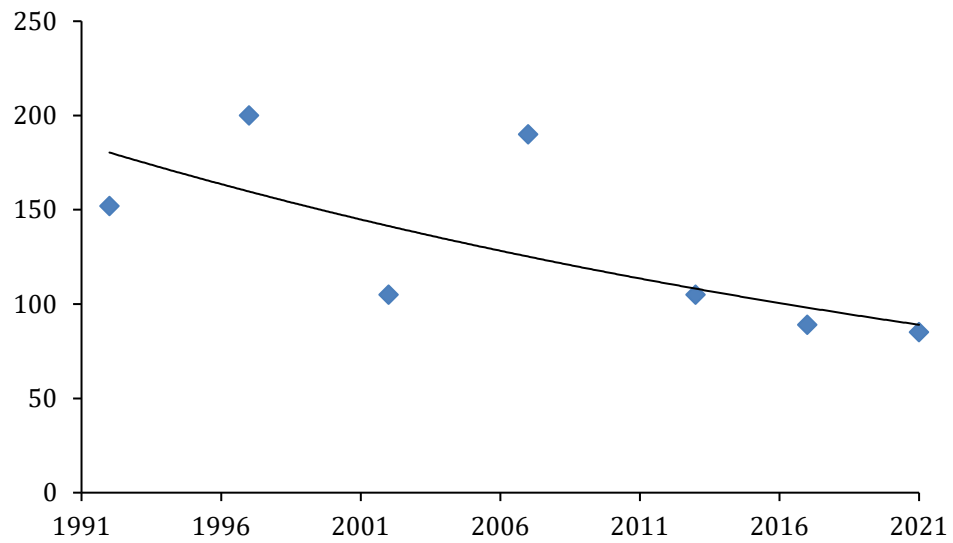
Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=20 %).

Havstrut har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, liksom i fjordarna innanför Orust (se nästa sida).

Populationen har minskat med omkring 67 % i Sverige de senaste 30 åren. För Europa som helhet bedöms populationen vara stabil och livskraftig.

Havstrut visar en signifikant negativ trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Antal par (bon) för havstrut i Uddevallas fjordar

Förändring av antal par (bon)

1992–2017: **-44 %** ($r_s = -0,79$, $p = 0,03$)

2002–2017: **-15 %** ($r_s = -0,82$, $p = 0,09$)

Fisktärna

Status

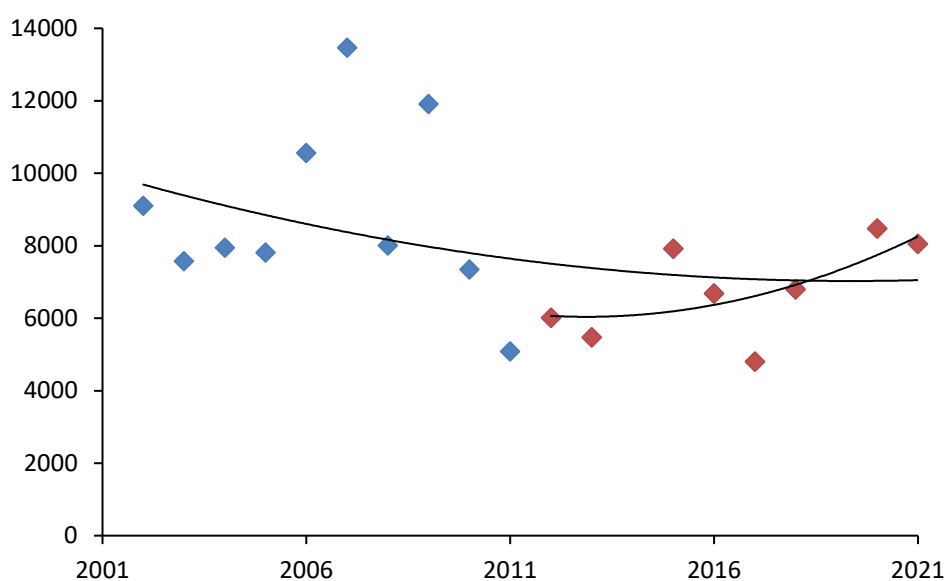
Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Sterkt truet (EN)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Listad i fågeldirektivets bilaga 1

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **-26 %** ($r_s=-0,35$, $p=0,15$)

2012–2021: **33 %** ($r_s=0,52$, $p=0,10$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 79 % (71–91 %)

2015–2021: 71 % (54–96 %)

Fördelningen av individer på rutorna är ojämn, medan antalet rutor med förekomst är ganska högt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=47 %).

Fisktärna verkar ha haft en stabil population längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren. I fjordarna innanför Orust har arten minskat påtagligt under de senaste 30 åren.

I Sverige har fisktärna inte visat några tecken på betydande förändring och i Europa anges arten vara livskraftig, men med okänd populationstrend.

Arten visar en signifikant positiv trend längs Sveriges kust 2015–2021.

Silvertärna

Status

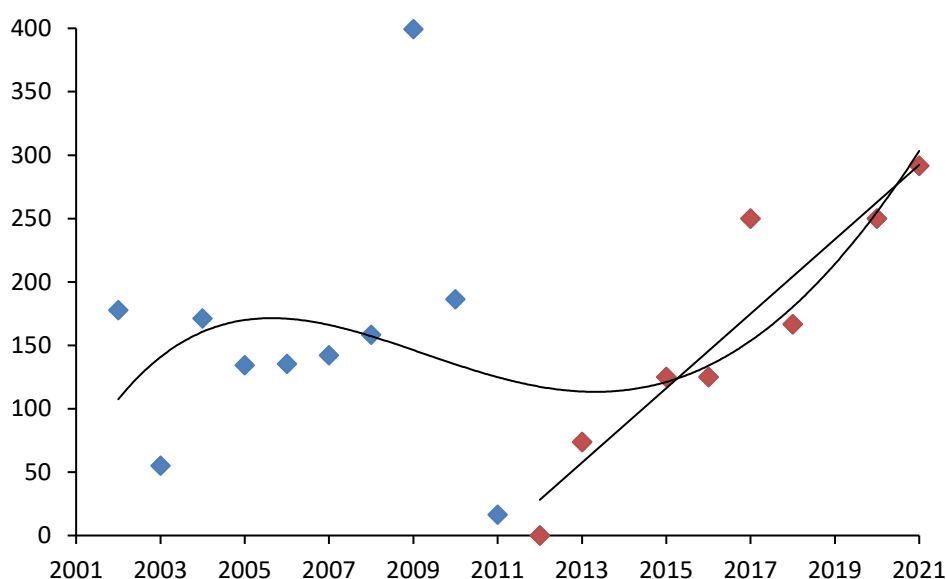
Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Listad i fågeldirektivets bilaga 1

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **166 %** ($r_s=0,20$, $p=0,42$)

2012–2021: **907 %** ($r_s=0,95$, $p<0,001$) eller **132 %** om 20-årskurvan följs

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 6 % (0–14 %)

2015–2021: 8 % (4–17 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn, men antalet rutor med förekomst är mycket lågt. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=79 %).

Silvertärna verkar ha haft en liten men stabil population längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren. Data från 2015–2021 kommer från några få rutor i norra Bohuslän och trenden för senaste tio åren osäkrare än den gesken av. Silvertärna ingår ofta som en liten del i fisktärnekolonier och kan vara något underskattad.

Populationen har ökat i Sverige som helhet och bedöms vara stabil i Europa.

Kentsk tärna

Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

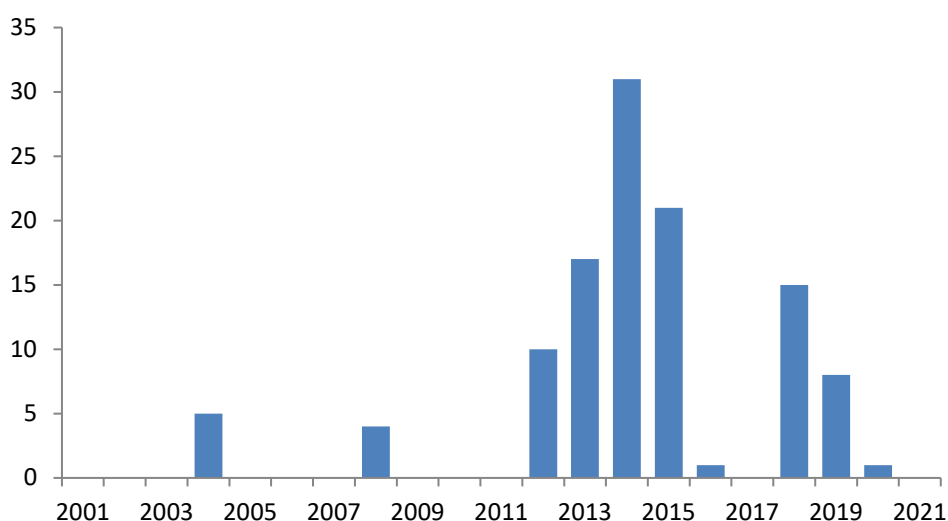
Norska rödlistan 2021: Ikke egnet (NA)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Listad i fågeldirektivets bilaga 1

Antal par av kentsk tärna

(från Artportalen.se och Göteborgs Ornitologiska Förenings årsrapporter)

Andel rutor med förekomst (median och min-max för perioden)

2001–2013: 1 % (0–11 %)

2015–2021: 0 % (0–4 %)

Antalet rutor med förekomst är mycket få; under 2015–2021 endast noterad i två rutor 2015 (3 ex) och en ruta 2021 (4 ex).

Kentsk tärna har häckat sporadiskt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, framför allt i de södra delarna. Arten uppträder årligen under häckningstid och enstaka häckningar kan förmodligen undgå upptäckt.

I Sverige har kentsk tärna ökat under senare även om antalet varierar mycket mellan olika år. Arten uppgaderades 2020 från Sårbar (VU) till Nära hotad (NT) på den svenska rödlistan. I Europa som helhet har populationen ökat och bedöms vara livskraftig.

Tobisgrissla

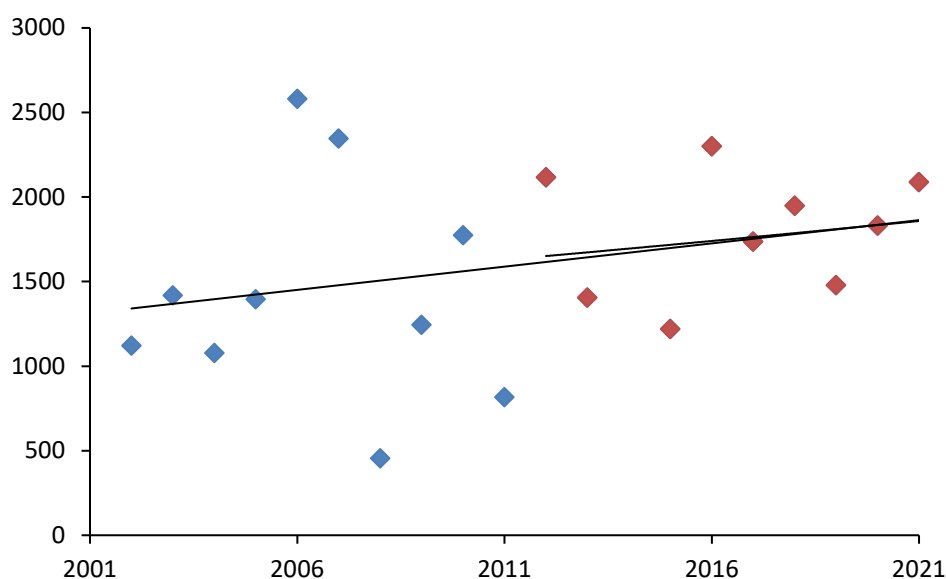
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Nær truet (NT)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **38 %** ($r_s=0,24$, $p=0,31$)

2012–2021: **13 %** ($r_s=0,10$, $p=0,80$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 18 % (9–25 %)

2015–2021: 21 % (8–25 %)

Antalet rutor med förekomst är få. Från 2015–2021 är det endast två rutor med vardera en koloni som helt avgör antalet registrerade individer. Precisionen i mätningarna är följaktligen dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=76 %).

Tobisgrissla verkar inte ha någon tydlig trend längs havskusten i Västra Götaland under de senaste 20 åren. Uppgifter från Artportalen och publicerat material tyder också på populationen varit stabil.

I Sverige har arten minskat med omkring 20 % under de senaste 27 åren. I Europa bedöms tobisgrissla som livskraftig, men med okänd populations-trend.

Korp

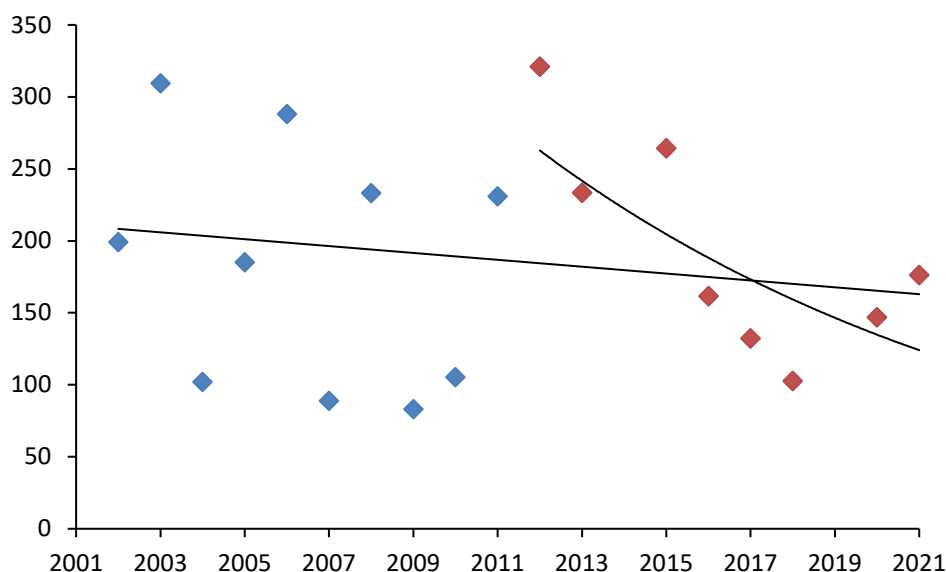
Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **-32 %** ($r_s = -0,28$, $p = 0,25$)

2012–2021: **-50 %** ($r_s = -0,69$, $p = 0,058$)

Andel rutor med förekomst (median och min-max för perioden)

2001–2013: 14 % (8–31 %)

2015–2021: 25 % (17–33 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn, men antalet rutor med förekomst är få. Precisionen i mätningarna är dålig med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=45 %).

Korp verkar inte ha någon tydlig trend längs havskusten i Västra Götaland under de senaste 20 åren, men visar en tendens till att ha minskat de senaste 10 åren.

I Sverige har populationen varit stabil och i Europa har den ökat.

Kråka

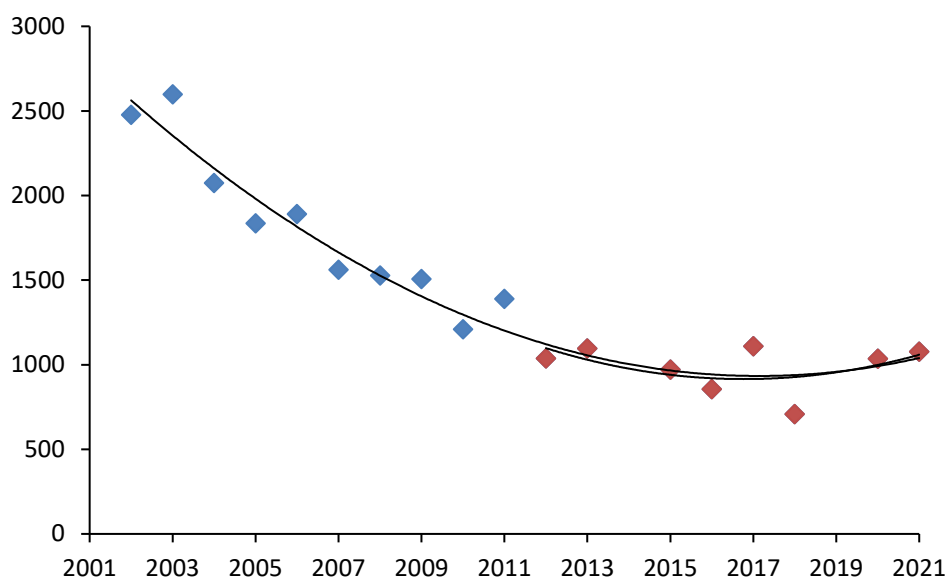
Status

Svenska rödlistan 2020: Nära hotad (NT)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Antal individer

Förändring av antal individer

2002–2021: **–60 %** ($r_s = -0,92$, $p < 0,001$)

2012–2021: **–5 %** ($r_s = -0,10$, $p = 0,82$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

2001–2013: 72 % (65–82 %)

2015–2021: 88 % (75–93 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=15 %).

Kråka har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men de senaste 10 åren verkar populationen stabiliserats.

Populationen har minskat i Sverige. För Europa som helhet bedöms populationen vara stabil och livskraftig.

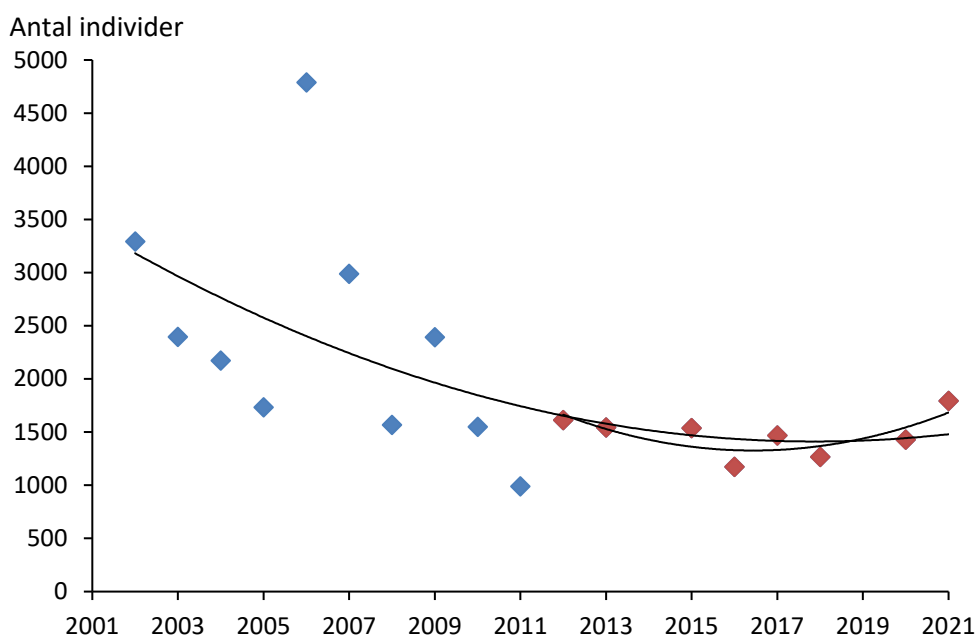
Skärpiplärka

Status

Svenska rödlistan 2020: Livskraftig (LC)

Norska rödlistan 2021: Livskraftig (LC)

Europeiska rödlistan 2021: Least Concern (LC)

Förändring av antal individer

2002–2021: **–53 %** ($r_s = -0,71$, $p < 0,001$)

2012–2021: **1 %** ($r_s = -0,17$, $p = 0,69$)

Andel rutor med förekomst (median och min–max för perioden)

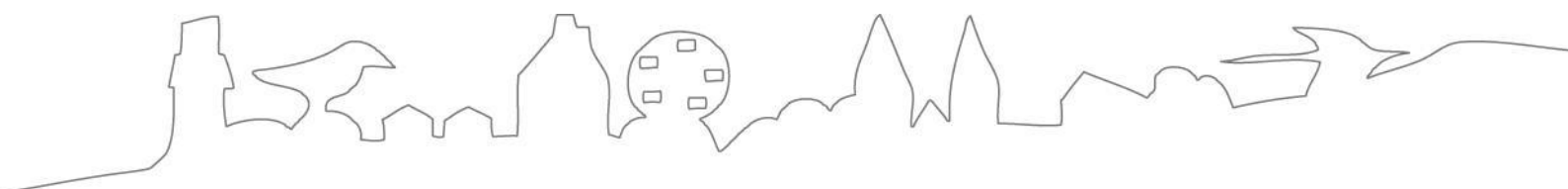
2001–2013: 53 % (47–84 %)

2015–2021: 83 % (67–92 %)

Fördelningen av individer på rutorna är jämn och antalet rutor med förekomst bör vara tillräckligt för att ge en nöjaktig beskrivning av utvecklingen. Precisionen i mätningarna är godtagbar med nuvarande 24 rutor (medianen för RSE=19 %).

Skärpiplärka har minskat påtagligt längs havskusten i Västra Götaland de senaste 20 åren, men populationen verkar ha varit stabil de senaste 10 åren.

I Sverige har skärpiplärka minskat med 28 % de senaste 30 åren, men haft en stabil population de senaste 10 åren. I Europa som helhet bedöms vara livskraftig, men populationstrenden anges vara okänd.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN